
Miljøgodkendelse til

Husdyrproduktion på Borgnæs Møllevej 5 5970 Ærøskøbing



Godkendelsen omfatter:

Adresse:

Godkendelsen er
meddelt til:

Grundejer:

CVR/P:

CHR nr.:

Konsulent for ansøger:

Godkendelse udarbejdet af:

Journal nr.

Svinebrug

Borgnæs Møllevej 5

Mogens P. Lyngborg

Mogens P. Lyngborg

45695514

98455

Patriotisk Selskab, Henrik Jørgensen

Svendborg Kommune,

Lene Juncher Lind og Karen Frænde Jensen

07/34069

Mogens P. Lyngborg
Borgnæs Møllevej 5
5970 Ærøskøbing.



Miljø og Teknik
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge
Tlf: 6223 3000

mt@svendborg.dk
www.svendborg.dk

Godkendelse efter Husdyrgodkendelseslovens kapitel 3

Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget med et dyrehold på i alt 389,6. Godkendelsen er givet på de vilkår, der er angivet under "Afgørelse".

Dato: 21. december 2009

Godkendt:
Lene Juncher Lind
Biolog

Annonceret den 30. december 2009

Klagefristen udløber kl. 15.00 den 27. januar 2010

Søgsmålsfristen udløber den 30. juni 2010

Revurderes inden den 30. december 2017

Ikke teknisk resumé

Mogens P. Lyngborg har søgt Svendborg kommune om godkendelse til at ændre sammensætningen af en eksisterende svineproduktion på adressen Borgnæs Møllevej 5, 5970 Ærøskøbing.

Husdyrbruget godkendes med denne godkendelse første gang efter lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Efter meddelelsen af denne godkendelse er dyreholdet sammensat som vist i tabellen:

Dyreart	Antal	Dyreenheder (DE)
slagtesvin	11200	342,4
smågrise	8260	47,2
I alt		389,6

*Anvendt dyreenhedsberegninger, der er gældende indtil 10. Juli 2009.

Produktionen omlægges fra 389,7 DE (søer, smågrise og slagtesvin) til 389,6 DE (smågrise og slagtesvin). Omlægningen af produktionen foregår i de eksisterende bygninger.

Husdyrgodkendelseslovens lugtgenekriterier kan overholdes i forhold til byzone og samlet bebyggelse, men dog ikke i forhold til de 3 nærmeste enkeltboliger. Ansøger har dog dokumenteret, at ved at forøge højden med 1 m på de fleste afkast, er lugtbelastningen uændret i forhold til belastningen ved den eksisterende produktion. I henhold til Husdyrgodkendelsesloven kan dette accepteres, og der kan derfor i forhold til lugt meddeles godkendelse af den ansøgte produktion.

Husdyrgodkendelseslovens ammoniakreduktionskrav sikres overholdt ved hjælp af fodringstiltag – svarende til reduktion af råprotein i foder til slagtesvin og tilsætning af benzosyre i foder til både smågrise og slagtesvin. Svendborg Kommune har fastlagt et BAT-niveau på 144 g råprotein/FE i foderet til slagtesvin.

Ammoniakemissionen fra stald og lager reduceres ved ændringen af produktionen. Det betyder, at der ikke vil være en merbelastning af de omkringliggende naturområder, og Husdyrgodkendelseslovens krav er derfor opfyldt. Det er samtidig vurderet i det omfang, at der kan fastlægges en årssagsammenhæng, at bestandene af vilde dyr og planter herunder bilag-4-arter, ikke påvirkes væsentligt ved omlægningen af produktionen.

Svendborg Kommune har for at begrænse næringsstofudvaskningen til Lillebælt fastsat skærpede krav, der ligger ud over Husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau. Da alle arealer, der ligger i oplandet til det Sydfynske Øhav er omfattet af nitratklasse III, er der ikke fastlagt yderligere restriktioner for tilførslen af husdyrgødning til disse arealer. Ansøger kan udsprede 1,4 DE/ha under forudsætning af, at der etableres 5,5 %-point ekstra efterafgrøde ud over de lovpligtige efterafgrøder.

Husdyrgodkendelseslovens krav til maksimal fosforbelastning af overfladevand er overholdt.

Husdyrgodkendelseslovens krav til belastning af grundvand er overholdt.

Svendborg Kommune har fastlagt et BAT-niveau svarende til EU's BREF-dokument og gældende BAT-byggeblade. I forhold til management, foder, staldindretning, energi- og vandforbrug, opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning er det vurderet, at

produktionen lever op til EU's BREF-dokument. Staldindretningen lever dog ikke op til gældende BAT-byggeblade. Ansøger har fravalgt eksisterende teknologier primært fordi ændringen af produktionen foregår i de eksisterende stalde, hvor kun inventaret udskiftes ved omlægningen. Det forventes, at staldene skal renoveres indenfor 10-15 år, og kravene til BAT vil da blive behandlet igen. Svendborg Kommune har accepteret ansøgers fravalg af de teknikker, der er beskrevet i gældende BAT-byggeblade.

Det er samlet vurderet, at ændringen af produktionen ikke vil medføre væsentlige virkninger på miljøet.

Indholdsfortegnelse

Ikke teknisk resumé	3
Indledning	7
Svendborg Kommunes afgørelse	8
<i>Lovgrundlag</i>	<i>8</i>
Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug	8
Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug	8
Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning , ensilage m.v.	8
Forvaltningsloven	8
<i>Afgørelse med vilkår</i>	<i>9</i>
Drift og Indretning af anlæg	9
Årsproduktion	9
Ventilation	10
Rengøring	10
Foder	10
Oplag af olie	10
Kemikalier	11
Energi- og Ressourceforbrug	11
Gødningsopbevaring og –håndtering	11
Driftsforstyrrelser og uheld	12
Ammoniak	12
Lugt	12
Støj	13
Transport	14
Støv	14
Lys	14
Skadedyr	15
Spildevand	15
Affald	15
Drift af husdyrbrugets arealer	15
Sædskifte	15
Ophør af drift	15
Egenkontrol og dokumentation	15
<i>Generelle forhold</i>	<i>17</i>
Ændringer og udvidelser	17
Underretningspligt	17
<i>Retsbeskyttelse</i>	<i>17</i>
<i>Revurdering af godkendelse</i>	<i>17</i>
<i>Klagevejledning</i>	<i>18</i>
<i>Søgsmål</i>	<i>19</i>
Miljøteknisk redegørelse	20
<i>Grundforhold</i>	<i>20</i>
Ansøger og ejerforhold	20
Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	20
Varetagelse af hensyn til landskab	21
Årsproduktion	21
<i>Husdyrbrugets anlæg</i>	<i>23</i>
Indretning af anlæg	23
Ventilation	23
Rengøring	24

Foder	24
Ressourceforbrug	26
Vand- og energibesparende foranstaltninger	26
Opbevaring og håndtering af olie, kemikalier og medicin.	29
Gødningsproduktion, opbevaring og håndtering	30
Driftsforstyrrelser og uheld	32
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	<i>33</i>
Ammoniak	33
Påvirkning af § 7-naturområde, internationale naturbeskyttelsesområder og øvrige naturområder	33
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter)	35
Lugt	36
Støj	39
Transport	41
Støv	43
Lys	44
Skadedyr	44
Spildevand	44
Affald	46
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer</i>	<i>48</i>
Drift af husdyrbrugets arealer	48
Sædskifte	48
Påvirkning af naturområder	49
Påvirkning af søer og vandløb	49
Kvælstof og fosfor til fjord og hav	49
Påvirkning af grundvand	54
<i>Bedste tilgængelige teknologi (BAT)</i>	<i>54</i>
<i>Egenkontrol</i>	<i>58</i>
<i>0-alternativ</i>	<i>59</i>
<i>Ophør af drift</i>	<i>60</i>
<i>Konklusion</i>	<i>60</i>
<i>Beskrivelse af eventuelle høringssvar, og vurdering</i>	<i>61</i>
BILAG	62

Indledning

Svendborg Kommune har via Patriotisk Selskab d. 4. juli 2007 modtaget en ansøgning om, at ændre husdyrproduktionen på Borgnæs Møllevej 5.

Husdyrbruget er tidligere godkendt efter Miljøbeskyttelseslovens Kap 5. Seneste godkendelse er meddelt af Ærø Kommune d. 29. december 1997. Godkendelsen var tidsbegrænset indtil d. 31. december 2005.

Husdyrbruget godkendes med denne godkendelse første gang efter lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Ansøger har efter krav fra Svendborg Kommune tilrettet ansøgningen således, at nitratudvaskning og fosforoverskud opfylder Kommunens administrationsgrundlag for husdyrsager.

Ved et husdyrbrug forstås en ejendom, hvor der er et dyrehold på mere end 3 dyreenheder (DE), dyreholdet med tilhørende stalde og lign., gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt øvrige faste konstruktioner og tilhørende arealer.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser, også selvom disse er skærpede i forhold til denne godkendelse.

Denne godkendelse er opdelt i 2 dele.

Første del er Svendborg Kommunes afgørelse, som indeholder vilkårene for godkendelsen.

Anden del er en miljøteknisk redegørelse, som danner grundlag for de opstillede vilkår i godkendelsen.

Derudover er der vedhæftet en række kortbilag.

Svendborg Kommunes afgørelse

Lovgrundlag

Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

(Lov nr. 1572 af 20. December 2006, (Husdyrgodkendelsesloven))

Husdyrholdet er på i alt 389,6 DE og godkendes derfor efter §12 i Husdyrgodkendelsesloven.

Som følge af samarbejdsaftalen mellem Ærø og Svendborg Kommuner er det Svendborg Kommune, der administrerer Husdyrgodkendelsesloven for husdyrbrug på Ærø.

Svendborg Kommune godkender og fører tilsyn med husdyrbrugets eksterne miljøforhold.

Svendborg Kommune skal i forbindelse med godkendelsen sikre, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen vha. den bedst tilgængelige teknologi (BAT). Desuden skal det sikres, at husdyrbruget kan drives på stedet, så det er foreneligt med hensynet til omgivelserne.

Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug

(Bek. nr. 294 af 31. marts 2009)

Bekendtgørelsen fastsætter regler om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug efter kap. 3 i Husdyrgodkendelsesloven.

Desuden fastsætter bekendtgørelsen bla. regler for udskiftning af udbringningsarealer og regler for revurdering af godkendelser af husdyrbrug.

Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning , ensilage m.v.

(Bek. nr. 1695 af 19. december 2006)

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv. (Bek.nr. 717 af 2. juli 2009)

Bekendtgørelserne fastsætter bla. regler om dyreenhedsberegningerne.

Forvaltningsloven

(Lovbek. nr. 1365 af 7. december 2007)

I henhold til forvaltningsloven skal kommunen foretage partshøring inden der træffes afgørelse i en konkret sag, såfremt sagen indeholder oplysninger, der kan være til ugunst for den pågældende part, og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse.

Der har i denne sag været foretaget partshøring af i alt 12 parter.

Der er indkommet i alt 1 høringssvar.

Afgørelse med vilkår

Svendborg Kommune godkender hermed i henhold til §12 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug, husdyrbruget på Bognæs Møllevej 5, 5970 Ærøskøbing, matr.nr. 17a, Vindeballe By, Tranderup.

Godkendelsen meddeles til ejeren af husdyrbruget pt. Mogens P. Lyngborg, der dermed er ansvarlig for, at husdyrbruget indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse.

Det afgøres samtidig, at godkendelsen af husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget og godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra den dato, hvor godkendelsen meddeles.

Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden efterfølgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Godkendelsen gives på baggrund af de oplysninger som ansøger har sendt frem og på følgende vilkår:

Drift og Indretning af anlæg

1. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske redegørelse og godkendelsens vilkår.
2. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften, og skal sikres overholdt.
3. Der skal være et eksemplar af godkendelsen tilgængelig for de ansatte på ejendommen.

Årsproduktion

4. Husdyrbruget skal være sammensat og staldindretningen udført på følgende måde:

Dyrehold Ansøgt	Stald-type	Stald-afsnit nr.	vægt /kg	Antal årsdyr	Stipladser	Dyre-enheder
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	2	106	1084	270	33,1
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	5	106	1080	269	33,0
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	3	106	482	120	14,7
Slagtesvin	Delvist spaltegulv 25-49% fast gulv	3	106	804	200	24,6
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	13	106	2410	600	73,7
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	10	106	2168	540	66,3
Slagtesvin	dybstrøelse	12	106	1004	250	30,7
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	7	106	2168	540	66,3
Smågrise	Delvist spaltegulv Toklimastald	8	7,2-	4950	850	28,3
Smågrise	Fuldspaltegulv	11B	7,2 -	2490	415	14,2
Smågrise	Fuldspaltegulv	11A	7,2 -	820	135	4,7
Dyreenheder i alt						389,6

5. Husdyrproduktionen må ikke være større end 389,6 DE pr. år, og sammensætningen af svin på stald må på intet tidspunkt medføre en større lugtemission end 97439 OU_E/s.

Ventilation

6. Ventilationssystemet og tilhørende kanaler skal rengøres og vedligeholdes efter hvert hold grise.
7. Inden produktionsændringen påbegyndes, skal afkashøjderne være i overensstemmelse med nedenstående tabel.

Stald	Type	Afkast (antal)	Afkashøjde Eksisterende (m)	Afkashøjde Efter ændring (m)	Røggashastighed m/s
Stald 2	undertryk	2	8,5	9,5	13,8
Stald 3	undertryk	3	5,5	6,5	7,5/5,7
Stald 5	undertryk	3	6,3	6,3	13,8
Stald 7	undertryk	3	6,5	7,5	6,3
Stald 8	undertryk	4	7,0	8,0	6,3
Stald 10	undertryk	5	5,7	6,7	15,7
Stald 11 A	undertryk	2	4,0	4,0	0
Stald 11 B	undertryk	3	4,0	4,0	0
Stald 13	undertryk	6	7,0	8,0	9,2

*Røggashastigheden i afkastene på bygning 3 er 7,5 m/s for ét afkast og 5,7 m/s i de to øvrige afkast.

Rengøring

8. Der skal sikres en god staldhygiejne, og stalde og fodringsanlæg skal holdes rene.

Foder

9. Korrektionsfaktoren for kvælstof må højst være 0,85 jf. formel i miljøteknisk redegørelse.
10. Der skal i foderet til smågrise og slagtesvin tilsættes mindst 5g benzosyre pr. FE.

Oplag af olie

11. Beholdere/tanke til opbevaring af olieholdige produkter skal placeres på et for olie vanskeligt gennembrængeligt underlag uden afløb og med opkanter på min. 15 cm eller opkanter svarende til, at indholdet af den største beholder kan rummes i et opsamlingskar. Desuden skal beholdere/tanke placeres overdækket sådan, at det ikke kan regne på tanke/beholdere eller i opsamlingskarret.
12. Senest 1 mdr. efter meddelelsen af denne godkendelse skal opbevaringen af smørolie, spildolie og lign. leve op til ovenstående vilkår.
13. Der skal være monteret en afriverkobling mellem tank og slange eller alternativt må tankpistolen ikke kunne fastlåses under påfyldning.
14. Tanke/beholdere, der anvendes til opbevaring af olieholdige produkter, skal sikres imod påkørsel fra maskiner f.eks. ved etablering af opkant/pullert el. lign.

15. Håndtering af olieholdige produkter f.eks. ved tankning af diesel, skal foregå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag, som samtidig er dimensioneret til tung trafik. Belægningen skal have fald mod midten, og påfyldningsslangen må ikke kunne nå ud over belægningen.
16. Senest 12 måneder efter meddelelsen af denne godkendelse skal placeringen af diseltankene og indretningen af tankpladsen opfylde kravene i ovenstående vilkår.
17. Der, hvor olie opbevares og håndteres skal der findes opslugningsmateriale.
18. Spild af olie skal straks opsamles. Al opsamlet spild inkl. opsamlingsmaterialet skal opbevares og bortskaffes, som farligt affald.
19. Senest 1 måned efter meddelelsen af denne godkendelse skal der til Svendborg Kommune sendes en tankattest på alle 3 dieseltanke.

Kemikalier

20. Kemikalier, rester og tom emballage skal opbevares på et for kemikalierne tæt underlag, og uden mulighed for spild til afløb, jord, overfladevand og grundvand.

Energi- og Ressourceforbrug

21. Senest 1 år efter gennemførelsen af ændringen skal en energikonsulent udarbejde en energirapport for at reducere energiforbruget på ejendommen. Der skal herefter hvert 5. år foretages en ny vurdering af energiforbruget med henblik på reduktion. Rapporterne skal kunne fremvises ved tilsyn.

Gødningsopbevaring og –håndtering

22. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås.
23. Tømning af gyllekanaler og omrøring af gyllebeholder må kun foregå på hverdage (man. – fre.) i tidsrummet fra kl. 08.00 – 16.00.
24. Tømning af gyllebeholder skal foregå med vogn med påmonteret sugepumpe med tilbageløb.
25. Senest den 1. marts 2010 skal fortanken, hvorfra gylle pumpes til gyllebeholdere forhøjes sådan, at der ikke er risiko for spild af gylle, hvis pumpen stopper.
26. Senest den 1. marts 2010 skal en autoriseret kloakmester kontrollere, at afløb fra stalde til fortank og selve fortanken er i overensstemmelse med forskrifter for afløb, som er anført i bygningsreglementet, (§ 18 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen). Kopi af dokumentation for kontrollens gennemførelse og resultat heraf skal senest 15. marts 2010 sendes til Svendborg kommune. Herefter aftales frist for eventuelt nødvendige reparationer med Svendborg kommune.

Driftsforstyrrelser og uheld

27. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, der som minimum skal indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

28. Beredskabsplanen skal sendes til Svendborg Kommunes accept senest 1 måned efter meddelelsen af denne godkendelse.

29. Beredskabsplanen og dennes placering skal være kendt af husdyrbrugets ansatte. Placeringen skal være let tilgængelig.

Ammoniak

30. Ændringer i valg af metode til opfyldelse af ammoniakreduktionskravet, skal inden gennemførelse sendes til Svendborg Kommune med dokumentation for, at den godkendte ammoniakemission kan overholdes f.eks. i form af beregninger i Miljøstyrelsens ansøgningssystem.

Lugt

31. Følgende genekriterier skal overholdes, dog må lugtbelastningen ved Grønnemosevej 9 være op til $22 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ og på Grønnemosevej 7 op til $18 \text{ OU}_E/\text{m}^3$:

Områdetype	Genekriterie (OU_E/m^3)
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.	5
Samlet bebyggelse i landzone, eller område i landzone, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	7
Enkeltbolig	15

32. Hvis der efter Svendborg Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener ved de omkringboende skal der foretages lugtreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af Svendborg Kommune.

Svendborg Kommune kan stille krav om lugtmåling el. lign., dog maksimalt én gang pr. år. Inden målinger eller beregninger foretages skal disse godkendes af Svendborg Kommune.

Støj

33. Virksomhedens samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved naboer eller deres opholdsarealer må ikke overstige efterfølgende værdier:

Mandag-fredag kl. 7.00-18.00 (8) Lørdag kl. 7.00-14.00 (7)	Mandag - fredag kl. 18.00-22.00 (1) Lørdag kl. 14.00-18.00 (4) Søn- og helligdag kl. 7.00-18.00 (8)	Alle dage kl. 22.00-7.00 (½)	Alle dage kl. 22.00-7.00 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

34. Det skal dokumenteres, at de fastsatte støjgrænser i vilkår 33 kan overholdes. Dokumentation skal udføres senest 6 mdr. efter meddelelsen af denne godkendelse, og dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier. Inden en egentlig dokumentation foretages kan der udføres en orienterende støjmåling/beregning. Såfremt målingen/beregningen + ubestemtheden ligger under de fastsatte støjgrænser, kan en egentlig støjdokumentation udelades.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af eksternt støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Eksternt støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af eksternt støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af eksternt støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v. Bekg. nr. 1353 af 11. december 2006.

Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – eksternt støj.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der redegøres for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

35. Hvis Svendborg Kommune finder det påkrævet skal det dokumenteres, at støjgrænserne i vilkår 33 kan overholdes. En sådan dokumentation kan højst kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier.

Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er opført på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendt til at udføre Miljømåling - ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder) og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v. Bekg. nr. 1353 af 11. december 2006.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

Transport

36. Gyllekørsel til udspretningsarealer vest og nordvest for Borgnæs Møllevej 5 må foregå på hverdage (mandag – fredag).
37. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel forekomme spild skal dette straks opsamles.
38. Hvis der opstår gener ved transport til og fra ejendommen Borgnæs Møllevej 5, som efter Svendborg Kommunes vurdering er væsentlige, skal der foretages foranstaltninger, der begrænser generne. Inden etablering skal foranstaltningerne accepteres af Svendborg Kommune.

Støv

39. Driften må ikke give anledning til støvgener uden for ejendommens areal, som er væsentlige efter Svendborg Kommunes vurdering.
40. Hvis der efter Svendborg Kommunes vurdering opstår væsentlige støvgener skal der foretages støvreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af Svendborg Kommune.

Lys

41. Driften må ikke give anledning til lysgener uden for ejendommens areal, som er væsentlige efter Svendborg Kommunes vurdering.
42. Hvis der efter Svendborg Kommunes vurdering opstår væsentlige lysgener, skal der foretages lysregulerende tiltag. Inden etablering skal tiltagene accepteres af Svendborg Kommune.

Skadedyr

- 43. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr (Skadedyrlaboratoriet).
- 44. Foder skal opbevares utilgængeligt for skadedyr (eks. rotter).
- 45. Hvor foder opbevares og håndteres skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Spildevand

- 46. Al vask af maskiner og redskaber skal foregå på en plads med et for spildevandet vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og med afledning af spildevandet til en opsamlingsbeholder.

Affald

- 47. Affald skal opbevares og bortskaffes i henhold til Ærø Kommunes affaldsregulativ.
- 48. Ikke farligt og farligt affald skal opbevares sådan, at der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.

Drift af husdyrbrugets arealer

- 49. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha per planår (1/8-31/7), og således, at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end i alt 34950 kg N og 7660 kg P. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.

Sædskefte

- 50. Der skal anvendes et sædskefte, der som gennemsnit årligt indeholder mindst 5,5 %-point efterafgrøder udover de lovpligtige efterafgrøder (-beregnet af efterafgrødegrundlaget).

Ophør af drift

- 51. Tilsynsmyndigheden skal straks orienteres, hvis driften ophører. Orienteringen skal være skriftlig og skal sendes til Svendborg Kommune før ændringen/ophøret indtræder.
- 52. Ved driftens ophør skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og tilhold af skadedyr. Foranstaltningerne skal drøftes med og accepteres af Svendborg Kommune.

Egenkontrol og dokumentation

- 53. Der skal foreligge dokumentation for, at husdyrholdet ikke er større end det, der meddeles godkendelse til (eks. i form af effektivitetskontrol).

54. Der skal foreligge dokumentation for, at korrektionsfaktoren for kvælstof i husdyrgødning maksimalt er 0,85. Kravet til denne dokumentation fremgår også af den miljøtekniske redegørelse, og er identisk med kravene for korrektionsfaktoren, som anvendes i forbindelse med bedriftens gødningsregnskaber. Det tillades, at korrektionsfaktoren er højere et enkelt år, hvis den som gennemsnit over 3 år kan overholdes.
55. Der skal foreligge dokumentation i form af forpagtningsaftaler, som viser, at der kan disponeres over de nødvendige udbringningsarealer mindst 1 år frem i tiden.
56. Det årlige vand-, olie- og energiforbrug skal dokumenteres. Dette kan gøres i forbindelse med det årlige regnskab for bedriften.
57. Der skal foreligge dokumentation for den udbragte mængde husdyrgødning samt indhold af N og P (eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber/DLBR Plante IT/Næsgaard markprogram).
58. Der skal foreligge dokumentation for antal ekstra ha med efterafgrøde.
59. Dokumentationen for ovennævnte vilkår (vilkår 51 – 56) skal opbevares i 5 år og Svendborg kommune skal ved tilsyn og kontrol have adgang til den nævnte dokumentation. Dokumentationen skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt.
60. Belægningen på pladsen, hvor olieholdige produkter, kemikalier, rester herfra samt tom kemikalie-emballage opbevares eller håndteres, og der hvor maskiner og redskaber vaskes skal mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed. Eventuelle utætheder skal straks repareres.
61. Beredskabsplanen skal revideres mindst én gang årligt, og skal på Svendborg Kommunes forlangende kunne fremvises med angivelse af seneste tidspunkt for revision.
62. Følgende skal registreres i driftsjournal, der skal opbevares i mindst 5 år og fremvises ved tilsyn:
- Hvornår de enkelte staldafsnit er rengjort.
 - Hvornår ventilationssystemer og tilhørende kanaler er rengjort og vedligeholdt.
 - Hvornår der har været udført service af ventilationssystemet.
 - Årlige kontrol af el-, vand- og olieforbrug (tidspunkt og aflæsningsværdier)
 - Hvornår belægningen følgende steder er kontrolleret (mindst én gang årligt) for tæthed, samt hvornår eventuelle utætheder er repareret (skal repareres straks):
 - hvor olieholdige produkter opbevares og håndteres,
 - hvor kemikalier, rester og emballage opbevares og håndteres
 - på vaskepladsen

Generelle forhold

Ændringer og udvidelser

Der må ikke ske ændringer eller udvidelser på husdyrbruget og de tilhørende arealer før dette er anmeldt til og eventuelt godkendt af Svendborg Kommune. Ændringer i ejerforhold skal anmeldes til kommunen.

Underretningspligt

Den, der er ansvarlig for forhold eller indretninger, som kan give anledning til væsentlig forurening eller fare herfor, har pligt til straks at underrette alarmcentralen på tlf: 112 og Svendborg Kommune tlf: 6223 3000, såfremt driftsforstyrrelser eller uheld medfører væsentlig forurening eller indebærer fare herfor. (§ 52 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006).

Retsbeskyttelse

Husdyrbruget er senest godkendt efter Miljøbeskyttelseslovens Kap 5, d. 29. december 1997. Godkendelsen er tidsbegrænset til d. 31. december 2005, og er ikke revurderet inden denne dato. Med udgangspunkt i dette, er der med denne godkendelse ikke tale om en revurdering af den eksisterende godkendelse, men derimod meddelelse af en ny godkendelse efter Husdyrgodkendelseslovens §12.

Vilkårene i denne godkendelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse (§ 40 stk.1 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006). Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til husdyrbruget inden for de første 8 år efter meddelelsen af godkendelsen, medmindre, der er lavet grundlæggende sagsbehandlingsfejl eller givet grundlæggende fejlagtige oplysninger, som nødvendiggør, at afgørelsen skal ændres.

Husdyrbrugets egenkontrol er dog undtaget for retsbeskyttelsen, og Svendborg Kommune kan revidere denne for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening, eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn (§ 40 stk.1 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006).

Retsbeskyttelsesperioden regnes fra datoen for denne godkendelse. Påklages godkendelsen, regnes perioden fra den dato, hvor Miljøklagenævnet træffer afgørelse vedrørende klagen.

Revurdering af godkendelse

Virksomhedens miljøgodkendelse skal revurderes (§ 41, stk. 3 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006) regelmæssigt og mindst hvert 10. år, dog skal første regelmæssige revurdering ske, når der er forløbet 8 år efter at husdyrbruget første gang blev godkendt.

Første revurdering skal foretages senest d. 30. december 2017.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljøklagenævnet (§ 76 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006).

En eventuel klage skal være skriftlig og skal sendes til: mt@svendborg.dk eller Svendborg Kommune, Natur og Miljø, Svendborgvej 135, 5762 Vester Skerninge.

Klagen skal indgå senest 4 uger efter offentliggørelse af godkendelsen, og skal være modtaget i Kommunens ekspeditionstid.

Klagefristen udløber kl. 15.00 d. 27. januar 2010.

Svendborg Kommune videresender klagen til Miljøklagenævnet, og underretter samtidig den godkendelsen er meddelt til.

Klage over denne afgørelse har ikke opsættende virkning medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet. Klager over godkendelser, der indeholder vilkår efter Husdyrgodkendelseslovens §27 stk. 1 nr. 3 eller stk. 2 har opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Følgende personer og organisationer er klageberettigede i den aktuelle sag jf. (§ 84 stk. 1 og 3, § 85 stk. 1,2,3,4, § 86 stk. 1 og 2, § 87 stk. 1 og 2 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006):

- Mogens P. Lyngborg, Borgnæs Møllevej 5, 5970 Ærøskøbing

Naboer

- Jack Sørensen, Borgnæs Møllevej 3, 5970 Ærøskøbing
- Dagny Margit Sejv Lyngborg, Borgnæs Møllevej 6, 5970 Ærøskøbing
- Carsten Nissen, Borgnæs Møllevej 9, 5970 Ærøskøbing (er også ejer af forpagtet areal og ejer også Borgnæs Møllevej 7)
- Petra Witt Glente, Borgnæsvej 14, 5970 Ærøskøbing
- Patricia Bach Moseler, Borgnæsvej 16, 5970 Ærøskøbing
- Leif Erik Jensen, Borgnæsvej 29, 5970 Ærøskøbing
- Helle og René Ørum Nielsen, Hovedgaden 78B, 4652 Hårlev (ejere af Borgnæsvej 31, 5970 Ærøskøbing)
- Trine Heinemann, Øster Bregningemark 23, 5970 Ærøskøbing
- Collette L. Havsteen-Mikkelsen, Søndergade 18, st. 5970 Ærøskøbing (ejer af Øster Bregningemark 24 og 27, 5970 Ærøskøbing)
- Hans Mikael Hansen, Øster Bregningemark 25, 5970 Ærøskøbing
- Erik Crone, Øster Bregningemark 26, 5970 Ærøskøbing
- Louise og Lars Rahbek, Øster Bregningemark 27, 5970 Ærøskøbing (lejere)
- Jørn Nyland Skyt, Øster Bregningemark 28, 5970 Ærøskøbing (også ejer af forpagtet areal)
- Søren Heine Filipsen, Grønnemosevej 3, 5970 Ærøskøbing
- Svend Rasmus Jensen, Grønnemosevej 5, 5970 Ærøskøbing
- Hans Christian Christensen, Grønnemosevej 6, 5970 Ærøskøbing
- Lone Lundgren og Søren Thomas Thomsen, Skovsvinget 15B, 2800 Kgs. Lyngby (ejere af Grønnemosevej 7, 5970 Ærøskøbing)
- Henning Sørensen, Hjarup Byvej 12, 6580 Vamdrup (ejer af Grønnemosevej 8, 5970 Ærøskøbing)
- Hanne Schrøder, Via di Valcenni, San Silvestro, Sesto Fiorentino, 50141 Italien (ejer af Grønnemosevej 9, 5970 Ærøskøbing)
- Hanne Schrøder, Grønnemosevej 9, 5970 Ærøskøbing
- Ole Jørgensen, Vesterløkke 12, 5970 Ærøskøbing (også ejer af forpagtet areal)

Ejere af forpagtede arealer:

- Hans Edvard Hansen, Borgnæsvej 25, 5970 Ærøskøbing
- Mads Degn, Leby Landevej 9, 5985 Søby Ærø
- Jens Blegholm Hansen og Tanja E. Kajhøj, Tværby 19, 5970 Ærøskøbing
- Oskar Christensen, Tværbymark 16, 5970 Ærøskøbing
- Pia Elnegaard Rasmussen, Vindeballevej 12, 5970 Ærøskøbing

Andre

- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk aeroe@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk, aeroe@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk
- Friluftsrådet, v. Christian Jensen, sydfyn@friluftsradet.dk Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7541 Haderup.
- Miljøcenter Odense, Ørbækvej 100, 5220 Odense SØ, email: post@ode.mim.dk

Orientering om denne afgørelse er sendt til alle ovenstående samt til ansøgers konsulent ved Patriotisk Selskab samt Ærø Kommune.

Søgsmål

Ønskes godkendelsen prøvet ved domstolene (§ 90 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006), skal sagen være anlagt senest 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt.

Fristen for at anlægge søgsmål er d. 30. juni 2010.

Miljøteknisk redegørelse

Denne miljøreddegørelse danner grundlag for de vilkår, der meddeles i godkendelsen. Udgangspunktet for redegørelsen er den indsendte ansøgning om godkendelse af husdyrbruget.

Grundforhold

Ansøger og ejerforhold

Der er søgt om, at ændre husdyrproduktionen på Borgnæs Møllevej 5, 5970 Ærøskøbing.

Ansøger ejer husdyrproduktionerne på Borgnæs Møllevej 1, Matr.nr. 17c, Vindeballe By, Tranderup og Borgnæs Møllevej 5, matr.nr. 17a, Vindeballe By, Tranderup. Ifølge ansøgers oplysninger produceres størstedelen af produktionen på Borgnæs Møllevej 5, og en mindre del af smågriseproduktionen på Borgnæs Møllevej 1. Afstanden mellem de to ejendomme er ca. 1 km.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der er tale om to selvstændige produktioner, som bygningsmæssigt og teknisk set er adskilte, og at det er muligt at vurdere miljøpåvirkningen fra de to husdyrproduktioner hver for sig. Denne godkendelse omhandler derfor kun miljøpåvirkningen fra husdyrproduktionen på Borgnæs Møllevej 5, 5970 Ærøskøbing.

Godkendelsen meddeles til husdyrbruget på Borgnæs Møllevej 5, 5970 Ærøskøbing. Ansøger og ejer er pt. Mogens P. Lyngborg, som dermed er ansvarlig for, at husdyrproduktionen indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske vurdering samt godkendelsens vilkår.

Der stilles desuden vilkår om at de vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften, og skal sikres overholdt. Desuden skal et eksemplar af godkendelsen være tilgængelig for de ansatte på ejendommen.

Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.

Ejendommen er placeret i landzone ca. 1,1 km nordøst for Øster Bregninge og ca. 1,6 km nordvest for Vindeballe.

Der opføres ikke nyt byggeri i forbindelse med ændringen af husdyrproduktionen.

Følgende matrikler er tilknyttet ejendommen:

Ejerlav	Matrikel
Tranderup By	73d
Vindeballe By, Tranderup	6c
Vindeballe By, Tranderup	7e
Vindeballe By, Tranderup	17a

Placeringen af anlægget og nærmeste naboer er vist på bilag 1.

Afstandskrav i forhold til Husdyrlovens § 6 og § 20

Afstandsforhold fra nærmeste anlæg og til nærmeste nabo	Afstand (m)	Afstands-krav § 6/§ 20 (m)
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone eller sommerhusområde.	Ca. 1500	50/300
Samlet bebyggelse i landzone, eller område i landzone, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	Ca. 1000 m	50/300
Enkeltbolig (Grønnemosevej 9)	Ca. 160 m	50/ -

Nærmeste enkeltliggende bolig er placeret ca. 47 m fra staldanlægget. Boligen ejes af ansøger, og er sammatrikuleret med Borgnæs Møllevej 5. Med udgangspunkt i dette er det Svendborg Kommunes vurdering, at denne bolig ikke skal indgå i vurderingen af om Husdyrgodkendelseslovens afstandskrav (§6) kan overholdes.

Nærmeste enkeltliggende bolig (Grønnemosevej 9) er da placeret vest for bygningerne på Borgnæs Møllevej 5, og i en afstand af ca. 160 m (- målt fra nærmeste staldbygning til Grønnemosevej 9).

Af ovenstående tabel fremgår det, at Husdyrgodkendelseslovens afstandskrav kan overholdes i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltliggende boliger.

Varetagelse af hensyn til landskab

Ifølge husdyrgodkendelsesloven skal hensynet til de landskabelige værdier varetages ved godkendelse af et husdyrbrug. De landskabelige værdier omfatter bla. naturværdier, kulturhistoriske, rekreative, geologiske værdier, samt landskabets æstetik og fortælleleværdi.

Ifølge Regionplan 2005- (- nu landsplandirektiv), er de eksisterende bygninger placeret i et større sammenhængende landskabsområder. Disse områder skal friholdes for større tekniske anlæg, dog er byggeri, der er nødvendig for den jordbrugsmæssige drift ikke umiddelbart omfattet af retningslinien.

Da der ikke bygges nyt eller foretages ændringer i det eksisterende byggeri har Svendborg Kommune ikke foretaget yderligere vurdering af den landskabelige påvirkning.

Årsproduktion

Der er søgt om at ændre den eksisterende husdyrproduktion på i alt 389,7 DE. Efter ændringen er der i alt 389,6 DE. Dyreenhedsberegningerne tager udgangspunkt i omregningsfaktorene, der er fastsat i Husdyrgødningsbekendtgørelsen (bekg. nr. 1695 af 19. december 2006, jf. desuden ændring til bekendtgørelsen, bekg. nr. 717 af 2. juli 2009). Det vil sige, der anvendes de dyreenhedsberegninger, der var gældende før 10. juli 2009.

Sammensætningen af dyreholdet samt anvendt staldsystem for henholdsvis nudrift og ansøgt drift er vist i efterfølgende tabeller:

Dyrehold Nudrift	Staldtype	Stald- afsnit nr.	vægt /kg	Antal årsdyr	Stipladser	Dyre- enheder
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	2	30-100	1076	270	29,7
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	5	30-100	3228	810	89
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	3	30-100	478	120	13,2
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	10	30-100	2152	540	59,3
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	13	30-100	2391	600	65,9
Smågrise	Delvist spaltegulv Toklima-stald	3	7,2-30	2150	400	12,3
Smågrise	Fuldspaltegulv	11B	7,2 - 30	3230	600	18,5
Smågrise	Fuldspaltegulv	11A	7,2 - 30	1080	200	6,2
Årssøer	Delvist spaltegulv. Farestald/ kassestier	8	-	410	96	28,8
Årssøer	Dybstrøelse Løsgående Løbe/drægtig- hedsstald	12		32	24	5,2
Årssøer	Dybstrøelse Løsgående Løbe/drægtig- hedsstald	14		326	250	53,1
Årssøer	Fuldspaltegulv Individuel opstaldning Løbe- og drægtighedsstald	7		52	40	8,5
Dyreenheder i alt						389,7

Dyrehold Ansøgt	Stald- type	Stald- afsnit nr.	vægt /kg	Antal årsdyr	Stipladser	Dyre- enheder
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	2	106	1084	270	33,1
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	5	106	1080	269	33,0
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	3	106	482	120	14,7
Slagtesvin	Delvist spaltegulv 25-49% fast gulv	3	106	804	200	24,6
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	13	106	2410	600	73,7
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	10	106	2168	540	66,3
Slagtesvin	dybstrøelse	12	106	1004	250	30,7
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	7	106	2168	540	66,3
Smågrise	Delvist spaltegulv Toklimastald	8	7,2-	4950	850	28,3
Smågrise	Fuldspaltegulv	11B	7,2 -	2490	415	14,2
Smågrise	Fuldspaltegulv	11A	7,2 -	820	135	4,7
Dyreenheder i alt						389,6

På Borgnæs Møllevej 1 er der desuden en årlig produktion på i alt 3240 smågrise (svarende til 18,5 DE) fordelt på 600 stipladser.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet i ovenstående tabel for ansøgt produktion.

Der stilles desuden vilkår om, at husdyrproduktionen ikke må være større end 389,6 DE pr. år, og at sammensætningen af svin på intet tidspunkt må medføre en større lugtemission end 97439 OU/s.

Der stilles vilkår om, at det ved tilsyn skal kunne dokumenteres, at husdyrholdet ikke er større end det, der meddeles godkendelse til (- f.eks. i form af effektivitetskontrol). Kontrollen skal opbevares for minimum 5 år og skal kunne forevises ved tilsyn og kontrol.

I tilfælde af ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at man ved fortolkning af en afgørelse skal tage udgangspunkt i det godkendte antal dyr og vægt.

Husdyrbrugets anlæg

Indretning af anlæg

Størstedelen af staldanlægget er indrettet med fuldspaltegulv. Stalde der hidtil har været anvendt til søer anvendes frem over til slagtesvin og smågrise. I forbindelse med ændringen er det kun inventaret i staldene, der ændres, selve gulvkonstruktionen i staldene ændres ikke.

Desuden er der to eksisterende gyllebeholdere, der kan rumme henholdsvis 1500t og 3000t gylle. Gyllebeholderne overdækkes med naturligt flydelag. Vest for driftsbygninger og opbevaringslagre er der placeret en lade, hvor foder, maskiner mv. er placeret.

Bilag 2 viser den bygningsmæssige indretning med placering af bla. foderoplag, olietanke, vaskeplads og støjkilder.

Ventilation

Størstedelen af bygningerne er indrettet med mekanisk ventilation, bygning 12 og 14 er dog indrettet med naturlig ventilation. Ifølge ansøgers oplysninger anvendes bygning 14 ikke efter gennemførelsen af ændringen.

Stald	Type	Afkast (antal)	Afkasthøjde Eksisterende (m)	Afkasthøjde Efter ændring (m)	Røggashastighed m/s
Stald 2	undertryk	2	8,5	9,5	13,8
Stald 3	undertryk	3	5,5	6,5	7,5/5,7
Stald 5	undertryk	3	6,3	6,3	13,8
Stald 7	undertryk	3	6,5	7,5	6,3
Stald 8	undertryk	4	7,0	8,0	6,3
Stald 10	undertryk	5	5,7	6,7	15,7
Stald 11 A	undertryk	2	4,0	4,0	0
Stald 11 B	undertryk	3	4,0	4,0	0
Stald 13	undertryk	6	7,0	8,0	9,2

Røggashastigheden i afkastene på bygning 3 er 7,5 m/s for ét afkast og 5,7 m/s i de to øvrige afkast.

Ved ændringen af produktionen øges afkasthøjden med 1 m på bygningerne 2,3,7,8,10 og 13 for at sikre, at Husdyrgodkendelseslovens krav i forhold til lugt kan overholdes.

På baggrund af ovenstående stilles der derfor vilkår om, at *inden ændringen af produktionen påbegyndes skal afkastene forhøjes så de er i overensstemmelse med ovenstående tabel.*

Dette uddybes yderligere under afsnittet om lugt.

Ansøger oplyser, at ventilationen i staldene er styret af et temperaturreguleret system, som sikrer optimal funktion både i forhold til temperatur i staldene og elforbrug.

Over de senere år er 50 % af udskiftet og renoveret. Ansøger forventer, at de resterende ventilatorer udskiftes eller renoveres i takt med, at de ikke længere fungerer tilstrækkeligt. Der er ikke fastlagt en nærmere plan for udskiftning/renovering.

Det er oplyst, at for at begrænse energiforbruget og sikre optimal effekt af rengøres disse efter hvert hold grise.

Svendborg Kommune vurderer, at der løbende skal være fokus på driften af sådan, at der sikres en optimal effekt og et begrænset energiforbrug. Derfor sættes der vilkår om, at *ventilationssystemet og de tilhørende kanaler skal rengøres og vedligeholdes efter hvert hold grise. Der skal desuden føres journal for tidspunktet for rengøring og vedligehold af ventilationssystemet og tilhørende kanaler, og hvornår der har været udført service på systemet.*

Rengøring

Formålet med rengøring af stalde er at nedsætte smittetrykket i besætningen ved hjælp af vask og brug af desinficeringsmidler, men samtidig også at reducere gener i form af lugt, støv og fluer.

Ansøger har oplyst, at staldene rengøres efter hvert hold, for slagtesvinstaldene vil det sige ca. 4-5 gange om året og for smågrisestaldene ca. 6 gange om året.

Rengøringen foretages ved iblødsætning af stalde, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere og koldt vand. Der anvendes ingen rengøringsmidler. Under rengøringen anvendes maksimal ventilation.

Svendborg Kommune vurderer, at der i forbindelse med rengøringen af staldene kan opstå lugtgener fra staldene. Afstandene til de nærmeste naboer er ca. 160 m fra staldbygningerne. Det er ikke på godkendelsestidspunktet muligt at fastslå om der vil være tale om væsentlige lugtgener, når staldene rengøres. Under afsnittet om lugt er der dog fastsat vilkår om, at såfremt der opstår lugtgener, der af Svendborg Kommune vurderes som værende væsentlige, skal ejer af produktionen etablere foranstaltninger, der reducere generne. Disse tiltag skal accepteres af Svendborg Kommune.

Under afsnittet om lugt redegøres der for, at lugtbelastningen ved de to nærmeste naboer ikke forøges i forhold til den eksisterende husdyrproduktion, dog kan Husdyrgodkendelseslovens genekriterier ikke overholdes. Beregningerne i ansøgningssystemet af lugtbelastningen/geneafstandene tager udgangspunkt i, at der altid er en god staldhygiejne. For at sikre at generne for de nærmeste naboer ikke øges, er det Svendborg Kommunes vurdering, at det er særdeles vigtigt at opretholde en god staldhygiejne. *Der stilles derfor vilkår om, at der til hver en tid skal sikres en god staldhygiejne, og at stalde og fodringsanlæg skal holdes rene.*

Foder

Ansøger har oplyst, at der anvendes foder bestående af korn og soya, der blandes på ejendommen.

Foderet opbevares i plansilo/foderladen og i siloer, der er placeret ved bygning 7 jf. bilag 2.

I den ansøgte produktion er det oplyst, at der for slagtesvin og smågrise anvendes fodertiltag bestående af 5,0 g benzoesyre pr. FE. For slagtesvin anvendes der desuden foder med maksimalt 150 g råprotein/FE. Endelig vil der for slagtesvin, når ændringen af produktionen gennemføres anvendes fasefodring for at sikre, at niveauet på 150 g råprotein/FE nås.

Det er desuden oplyst, at der er valgt et større tiltag end nødvendigt for at overholde reduktionskravet. Ifølge ansøgningssystemets beregninger opnås der ud over ammoniakreduktionskravet en yderligere reduktion på i alt 308 kg N/år. Ansøger betragter denne merreduktion som en "opsparing" til fremtidige ansøgninger.

Vurdering

Ifølge EU's BREF-dokument er det anvendelse af bedste tilgængelige teknologi, når,

- Næringsstofindholdet styres i foderet
- Der anvendes fasefodring

Ifølge BREF-dokumentet er det BAT, når der for slagtesvin anvendes følgende størrelsesordner af råprotein i foderet:

Art	Fase	Indhold af råprotein (% i foder)
Slagtesvin	25-50 kg	15-17
Slagtesvin	50-110 kg	14-15

Niveauerne er vejledende, idet de bla. afhænger af energiindhold i foderet.

Ansøger har oplyst, at der i det anvendte foder til slagtesvin er ca. 1,06 FE/kg. Omregnes BREF-dokumentets niveauer for % råprotein i foderet med denne faktor vil det ifølge ansøger svare til følgende mængder råprotein/FE:

Art	Fase	Indhold af g råprotein/FE
Slagtesvin	25-50 kg	141,5 -160,4
Slagtesvin	50-110 kg	132,1 -141,5

Svendborg Kommune vurderer, at BAT-niveauet for indholdet af råprotein skal fastsættes, ud fra et gennemsnit af ovenstående beregninger, hvilket betyder, at det vil være BAT, såfremt der til slagtesvin maksimalt anvendes 144 g råprotein/FE.

Det betyder, at såfremt effekten af et givet fodringstiltag skal opspares til fremtidige ansøgninger, skal miljøeffekten være større end det, der kan nås ved anvendelse af 144 g råprotein/FE. Ansøgningen er behandlet med udgangspunkt i, at der anvendes 150 g råprotein/FE. Det vil sige, at den ekstra reduktion, der opnås i ammoniakemissionen ud over ammoniakreduktionskravet, ikke kan opspares til fremtidige ansøgninger.

Med udgangspunkt i, at der maksimalt må anvendes 144 g råprotein/FE, beregnes der en type-2-korrektion, for ikke at binde ansøger til en bestemt foderblanding. Dermed er der mulighed for at tilpasse det nødvendige proteinindhold afhængig af den aktuelle foderudnyttelse.

Ved en type 2 korrektion beregnes indholdet af kvælstof ud fra de faktiske produktionsforhold på bedriften i forhold til fodermængde, indhold af råprotein i foderet, indgangsvægt og slagtevægt. Følgende ligning anvendes (2005/2006):

$$((FE_{sv} \text{ pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr. } FE_{sv}/6,25 \text{ g råprotein pr. g N}) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 28 \text{ g N pr. kg. tilvækst}))/((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})))$$

Indsættes tal i denne ligning fås type 2 korrektion for slagtesvin:

$$\frac{((76 \text{ kg tv} \times 2,87 \text{ FE pr. kg} \times 144 \text{ g råprotein pr. FE}/6,25) - ((76 \text{ kg tv}) \times 28 \text{ g N pr kg tv}))}{((106-30) \times (20,95 + 0,177 \times (106+30)))}$$

$$= ((5025 - 2128/ (76 \times 45,02)) = \underline{\underline{0,85}}$$

Der sættes derfor vilkår om, at korrektionsfaktoren for kvælstof højst må være 0,85.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at da der stilles krav om en maksimal type-2-korrektionsfaktor mht. foderets proteinindhold, er det ikke relevant samtidig at fastsætte krav om maksimal mængde råprotein i foder og heller ikke om fasefodring.

Endelig stilles der vilkår om, at der skal foreligge dokumentation for, at korrektionsfaktoren for kvælstof i husdyrgødning maksimalt er 0,85. Kravet til denne dokumentation fremgår også af den miljøtekniske redegørelse, og er identisk med kravene for korrektionsfaktoren, som anvendes i forbindelse med bedriftens gødningsregnskaber. Det tillades, at korrektionsfaktoren er højere et enkelt år, hvis den som gennemsnit over 3 år kan overholdes. Dokumentationen skal opbevares i 5 år, og skal kunne fremvises ved tilsyn.

Udover regulering af råprotein-indholdet i foderet, har ansøger oplyst, at der anvendes benzosyre for at sikre, at Husdyrgodkendelseslovens ammoniakreduktions-krav kan overholdes.

Der stilles derfor vilkår om, at der skal tilsættes mindst 5,0 g benzosyre pr. FE til foderet til både smågrise og slagtesvin.

Det vurderes, at Svendborg Kommunes krav om BAT i forhold til foder opfyldes med de fastsatte vilkår.

Ressourceforbrug

Årligt forbrug.	Nudrift	Ansøgt
Vaskevand, drikkevand, drift (m ³)	9000	8000
Dieselolie (liter)	58000	58000
El (kwh)	286000	250000

Ændringen i produktionen medfører ikke større ændringer i ressourceforbruget. Ansøger forventer et mindre fald i varme- og vandforbrug.

Vand- og energibesparende foranstaltninger

Vand

Ansøger oplyser, at vand primært anvendes som drikkevand til dyr og til rengøring af stalde. Endvidere oplyses det, at forbruget af drikkevand vil afhænge af grisenes kost, og en reduktion i dyrenes vandforbrug vil ikke være praktisk muligt.

Ifølge EU's BREF-dokument for intensiv svine- og fjerkræproduktion er der tale om bedste tilgængelige teknologi i forhold til vandforbrug, når

- Rengøring af stalde og udstyr foregår med højtryksrensere
- Drikkevandsanlæg kalibreres for at undgå spild
- Vandforbrug registreres gennem måling af forbrug
- Der udføres detektion og reparation af lækager

Ansøger har oplyst, at stalde og øvrigt staldudstyr rengøres med højtryksrensere.

I de eksisterende klima- og so-stalde anvendes der drikkekopper. I de stalde, der ombygges til slagtesvin sættes der ligeledes drikkekopper op. Der iværksættes ikke særlige tiltag for at undgå vandspild. I de stalde, der renoveres ved ombygningen, og hvor der er behov for udskiftning/renovering af drikkevandsadgangen, forventes det dog, at der sættes inventar op, som minimerer vandforbruget.

Vandforbruget måles ikke, men tjekkes ca. én gang om måneden. Staldene kontrolleres dagligt, og der udføres småreparationer på drikkevandsanlægget mv. med det samme eller der tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at der vil være tale om anvendelse af BAT, såfremt ansøger lever op til BREF-dokumentets eksempler på BAT.

Det vil sige ansøger lever op til BAT i forhold til rengøring af stalde og ved den daglige kontrol af drikkevandsanlægget.

I henhold til BREF-dokumentets øvrige punkter vurderer Svendborg Kommune, at der skal stilles vilkår om, *at der skal foreligge skriftlig dokumentation for det årlige vandforbrug, og dette skal føres i journal. Dette kan gøres i forbindelse med det årlige regnskab for bedriften. Der skal foreligge oplysninger for de seneste 5 år, og disse skal kunne forevises ved tilsyn.*

Diesel

Dieselolie anvendes som brændstof og til opvarmning af bygningerne.

Ansøger oplyser, at der løbende vil være fokus på, at optimere antallet og længden af transporterne for at spare mest muligt på brændstoffet.

Desuden er oliefyret udskiftet i 2008. Ansøger har vurderet, at forbruget falder med 10-20 % på den baggrund, da det nye fyr vurderes at være væsentlig mere energieffektivt.

Det er ikke i EU's BREF-dokument defineret, hvad der er BAT i forhold til olie/varmeforbrug. Svendborg Kommune vurderer, at det vil være BAT, at registrere det årlige olieforbrug. Derfor stilles der vilkår om, *at det årlige olieforbrug skal dokumenteres og føres i journal. Der skal foreligge oplysninger for de seneste 5 år, og disse skal kunne forevises ved tilsyn.*

Energi – el

Ansøger oplyser, at energi bla. anvendes til belysning, ventilationsanlæg, korntøringsanlæg, foderblandeanlæg mv.

Ifølge EU's BREF-dokument for intensiv svine- og fjerkræproduktion er der tale om bedste tilgængelige teknologi i forhold til energiforbrug, ved at:

- anvende naturlig ventilation, hvor dette er muligt.
- optimere ventilationssystemet i hver stald
- undgå modstand i ventilationssystemet ved jævnlig inspektion og rengøring af kanaler og ventilatorer
- anvende energibesparende belysning

Ifølge oplysninger fra ansøger anvendes der kun naturlig ventilation i én af de i alt 10 staldbygninger/afsnit. Ifølge BREF-dokumentet vil anvendelse af naturlig ventilation kræve korrekt udformning af bygninger og stier, samt fysisk planlægning med hensyn til fremherskende vindretninger, for at fremme luftstrømmen. Dette gælder dog kun for nye stalde.

Ansøger oplyser, at ventilationen i staldene er styret af et temperaturreguleret system, som sikrer optimal funktion både i forhold til temperatur i staldene og elforbrug.

Det oplyses desuden, at efter et hold smågrise eller slagtesvin vaskes ventilatorene i staldafsnittene sammen med det øvrige udstyr. Dermed begrænses risikoen for, at modstanden og strømforbruget øges.

Ansøger oplyser, at ved fremtidige behov for udskiftning af elforbrugende enheder, som f.eks. ventilationsanlæg, korntørringsanlæg, foderblande anlæg og lign. vil der blive fokuseret på at vælge energieffektive anlæg/aggregater for at reducere elforbruget. Investeringer vil baseres på de samlede udgifter. Der er pt. invensteret i en kornformalingsmølle, af typen skivemølle, der har et lavt energiforbrug i forhold til kapacitetem.

Alle stalde – undtaget den nuværende farestald – er i dag udstyret med en timer, der er forbundet med foderanlægget. Det betyder, at lyset tændes i forbindelse med fodring. Desuden anvendes der censorer til sluk og tænding af lys.

Vurdering

I udgangspunktet vurderer Svendborg Kommune, at der vil være tale om anvendelse af BAT, såfremt ansøger lever op til BREF-dokumentets eksempler på BAT.

I forhold til naturlig ventilation, er der dog tale om eksisterende bygninger, som ikke umiddelbart er indrettet til denne type ventilation. Derfor vurderes det, at anvendelse af naturlig ventilation ikke er BAT i denne sag.

Det vurderes, at ansøger lever op til kravet om BAT for så vidt angår ventilationssystemet, jf. vilkårsfastsættelse under ventilationsafsnit.

Anvendelse af timer og lysensorer, vurderes at være BAT i forhold til anvendelse af energibesparende belysning. Dog bør ansøger også overveje anvendelse af energisparepærer.

For at sikre, at der hele tiden er fokus på, at reducere energiforbruget, stilles der *vilkår om, at det årlige energiforbrug skal dokumenteres og føres i journal. Der skal foreligge oplysninger for de seneste 5 år, og disse skal kunne forevises ved tilsyn.*

Desuden stilles der vilkår om, at senest 1 år efter meddelelsen af godkendelsen skal en energikonsulent udarbejde en energirapport for at reducere energiforbruget på ejendommen. Der skal herefter hvert 5. år foretages en ny vurdering af energiforbruget med henblik på reduktion. Rapporterne skal kunne fremvises ved tilsyn.

Med de tiltag ansøger foretager og de vilkår Svendborg Kommune stiller vurderes det, at de bedste tilgængelige teknologier anvendes i forhold til energibesparende

foranstaltninger, og at dette lever op til anvisningerne i EU's BREF-dokument og dermed også Svendborg Kommunes krav til BAT.

Opbevaring og håndtering af olie, kemikalier og medicin.

Olie

Smørolie og rester herfra opbevares i foderladen ved siden af driftsbygningerne jf. bilag 2. Både olieholdige produkter og spildolie opbevares i tønder (200 l) eller dunke, der er placeret i spildbakker. Ved tilsyn er det konstateret, at spildbakkerne er forsynet med et afløb ca. 5 cm over bunden. Spildbakkerne er placeret på paller, der står henholdsvis på støbt gulv og på bar jord.

Foran foderladen er der placeret 3 dieseltanke. Tankene kan rumme henholdsvis 1200l, 2500l og 4000 l.

Husdyrgodkendelseslovens formål er bla. at forebygge og begrænse forurening af vand, jord og grundvand. I relation hertil vurderer Svendborg Kommune, at beholdere og tanke skal placeres så der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. *Det betyder, at beholdere/tanke til opbevaring af olieholdige produkter skal placeres på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag uden afløb og med opkanter på min. 15 cm eller opkanter svarende til, at indholdet af den største beholder kan rummes i opsamlingskarret. Desuden skal beholdere/tanke placeres overdækket, sådan at det ikke kan regne på beholdere/tanke eller i opsamlingskarret.*

Svendborg Kommune vurderer, at smørolie/spildolie, der i dag opbevares i foderladen i spildbakker ikke fuldt ud lever op til ovenstående vilkår. Det vurderes, at opkanterne er større end 15 cm, men da der er etableret afløb ca. 5 cm over bunden vurderes det, at karret ikke kan rumme indholdet af den største beholder (200 l – tønde).

Svendborg Kommune vurderer, at opbevaringen af smørolie og spildolie skal leve op til de fastsatte krav senest 1 mdr. efter meddelelsen af denne godkendelse.

Da der både opbevares og kører maskiner i foderladen – bla. til afhentning af foder – er det Svendborg Kommunes vurdering, *at tanke/beholdere, der anvendes til opbevaring af olieholdige produkter, skal sikres imod påkørsel fra maskiner f.eks. ved etablering af opkant/pullert el. lign.* Der stilles vilkår herom.

Endelig skal der være monteret en afriverkobling mellem tank og slange, alternativt må slangen ikke kunne fastlåses. Der stilles vilkår herom.

Dieseltankene, der er placeret foran foderladen lever ikke op til ovenstående vilkår. Vilkårene kan sikres overholdt ved f.eks. at flytte tankene ind i foderladen, og indrette pladsen efter vilkårenes anvisninger. Der henvises her til olietankbekendtgørelsen §33, som angiver at overjordiske tanke under 6000 l må flyttes, såfremt tanken er forsynet med fabrikantens navn, hjemsted, tankrumfang og – type, fabrikationsnummer og –år, jf. § 33 i olietankbekendtgørelsen”

For at minimere risikoen for forurening ved håndtering af olieholdige produkter f.eks. ved tankning af olie, skal håndteringen foregå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag, som samtidig er dimensioneret til tung trafik. Belægningen skal have fald mod midten, og påfyldningsslangen må ikke kunne nå ud over belægningen. Der stilles vilkår herom.

Svendborg Kommune vurderer, at senest 12 mdr. efter meddelelsen af denne godkendelse skal placeringen af tankene og indretningen af tankpladsen være i overensstemmelse med ovenstående vilkår.

Der sættes desuden vilkår om, at der hvor olie og lign. opbevares og håndteres skal der findes opsugningsmateriale, og et eventuelt spild skal straks opsamles. Al opsamlet spild inkl. opsamlingsmaterialet skal opbevares og bortskaffes, som farligt affald.

Der stilles desuden vilkår om, at der hvor olie og lign. opbevares og håndteres skal belægningen mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed. Eventuelle utætheder skal straks repareres.

Kontrol og eventuelle reparationer skal føres i journal. Journalen skal som minimum indeholde oplysninger for de seneste 5 år, og skal desuden kunne fremvises ved tilsyn.

Der henvises i øvrigt til olietankbekendtgørelsen (Bek. nr. 729 af 14. juni 2007), idet der gøres opmærksom på, at ejeren af overjordiske ståltanke under 6000 l skal sikre, at typegodkendte tanke med korrosionsbeskyttelse skal sløjfes senest 40 år efter fabrikationsåret. Øvrige ståltanke skal sløjfes senest 30 år efter fabrikationsåret, mens tanke hvis fabrikationsår ikke er kendt, skulle sløjfes senest d. 31. august 2008.

I henhold til ovenstående stilles der vilkår om, at der senest 1 mdr. efter meddelelsen af denne godkendelse skal der sendes en tankattest på alle 3 dieseltanke.

Kemikalier

Kemikalier herunder sprøjtemidler, rester og emballage herfra opbevares i et aflåst rum på Borgnæs Møllevej 1. Påfyldning af sprøjteudstyr foregår også på Borgnæs Møllevej 1.

Selvom der ikke pt. opbevares eller håndteres kemikalier på Borgnæs Møllevej 5, vurderer Svendborg Kommune, at dette måske vil være et ønske på sigt. For at imødekomme et sådant ønske fastsættes der i denne godkendelse vilkår for opbevaring og håndtering af kemikalier mv.

Ifølge reglerne i bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler og ændringer til denne bekendtgørelse (Bek. nr. 533 af 18. juni 2003 om bekæmpelsesmidler) skal bekæmpelsesmidler, rester herfra og tom emballage opbevares miljø- og sundhedsmæssigt forsvarligt, utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler eller lign. Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler, rester herfra og tom emballage skal desuden opbevares under lås.

Det er samtidig Svendborg Kommunes vurdering, at kemikalier, rester og tom emballage skal opbevares på et for kemikalierne tæt underlag uden mulighed for spild til afløb, jord, overfladevand og grundvand.

Desuden stilles der vilkår om, at belægningen i det rum, hvor kemikalier opbevares mindst én gang årligt skal kontrolleres for tæthed.

Kontrol og eventuelle reparationer skal føres i journal. Journalen skal indeholde oplysninger for de seneste 5 år, og skal desuden kunne fremvises ved tilsyn.

Medicin

Medicin, rester herfra, kanyler mv. opbevares i stalden. Medicinaffald bortskaffes til den kommunale genbrugsstation.

Gødningsproduktion, opbevaring og håndtering

Der er indrettet gyllesystem i alle stalde bortset fra stald 12, hvor der anvendes dybstrøelse.

Gylle

	Opført	Størrelse ton	Sidste kontrol
Gylletank	1987	1500	2008
Gylletank	1997	3000	2008
Fortank		5	-
Gyllekanaler		1600	-
Samlet opbevaringskapacitet		6105	

Ansøger har oplyst, at gyllekanalerne er op til 1,5 m dybe, og at dette er begrundelsen for, at der kan rummes så stor en mængde gylle her.

Såfremt det antages, at kun halvdelen af gyllekanalernes kapacitet udnyttes, vil der være en samlet opbevaringskapacitet på i alt 5300t. Ifølge ansøgers beregninger produceres der ca. 6600t gylle inkl. vaskevand og regnvand pr. år. Med udgangspunkt i disse tal vil der være en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på i alt 9,6 mdr.

Ifølge gældende regler skal opbevaringsanlæg have en kapacitet, der sikrer, at udbringning af husdyrgødning kan foregå i overensstemmelse med de regler, der gælder for dette, dog skal der være en kapacitet svarende til mindst 6 måneders tilførsel af husdyrgødning (- jf. §6 stk. 1 og 2 i bekg. nr. 1695 af 19. december 2006 Bekg. om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder....). For at opfylde reglerne om bl.a. udbringningstidspunkter vil tilstrækkelige opbevaringskapacitet normalt svare til 9 måneders tilførsel af husdyrgødning.

Svendborg Kommune vurderer, at der er redegjort for, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Ansøger oplyser, at gyllekanalerne tømmes ca. hver anden måned i dagtimerne. Svendborg Kommune vurderer, at håndtering af gylle herunder både tømning af gyllekanaler og omrøring af gyllebeholder højst sandsynligt vil medføre lugtgener, særligt for de nærmeste naboer mod vest. Derfor sættes der vilkår om, at *tømning af gyllekanaler og omrøring af gyllebeholder kun må foregå på hverdage (man-fre) i tidsrummet fra kl. 08.00-16.00*. Det betyder, at gyllekanalerne ikke må tømmes og gyllebeholderen ikke må omrøres på lørdage, søn- og helligdage.

Ansøger har oplyst, at gyllebeholderne hidtil er blevet tømt med en traktordrevet pumpe, og at selve sugepumpen er placeret på gyllebeholderen. I forbindelse med meddelelsen af denne godkendelse ændres dette sådan, at der ved tømning af gyllebeholderen anvendes vogne med sugepumpe med tilbageløb. Ansøger vil enten lade en maskinstation sørge for tømningen eller selv indkøbe en ny vogn med en sådan indretning.

Svendborg Kommune vurderer, at risikoen for spild øges, såfremt der ikke anvendes en vogn med sugepumpe med tilbageløb. I disse tilfælde skal påfyldning foregå på en befæstet og tæt plads med afløb til gyllebeholderen. Da ansøger imidlertid har oplyst, at *tømning af gyllebeholderen frem over vil foregå med vogn med påmonteret sugepumpe med tilbageløb*, stilles der kun vilkår om dette.

Svendborg Kommune har ved tilsyn konstateret, at når indholdet af gyllekanalerne tømmes til forbeholderen, er der risiko for overløb og efterfølgende spild af gylle. Det skyldes, at forbeholderen ligger i et lavere niveau end gyllebeholderen. Når pumpen mellem fortank og gyllebeholder lukkes af, vil gyllen fra gyllekanalerne fortsat løbe til fortanken, og risikoen for overløb/spild af gylle er da til stede. Med baggrund i dette vurderer Svendborg Kommune, at der skal sættes vilkår om, at *senest den 1. marts 2010*

skal fortanken, hvorfra gylle pumpes til gyllebeholdere, forhøjes sådan, at der ikke er risiko for spild af gylle, hvis pumpen stopper.

Senest den 1. marts 2010 skal en autoriseret kloakmester kontrollere, at afløb fra stalde til fortank og selve fortanken er i overensstemmelse med forskrifter for afløb, som er anført i bygningsreglementet, (§ 18 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen). Kopi af dokumentation for kontrollens gennemførelse og resultat heraf skal senest 15. marts 2010 sendes til Svendborg kommune. Herefter aftales frist for eventuelt nødvendige reparationer med Svendborg kommune.

For yderligere at minimere risikoen for spild vurderer Svendborg Kommune, at der skal stilles vilkår om, *at al håndtering af gylle skal foregå under opsyn, sådan at spild undgås.*

Dybstrøelse

Ifølge ansøgers oplysninger produceres der årligt ca. 178 t dybstrøelse.

Dybstrøelse fjernes 2 gange årligt (- marts og september), og udbringes direkte på markerne til nedpløjning. Der etableres ingen markstakke. Der stilles ikke særlige vilkår hertil.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger vurderer, at risikoen for driftsforstyrrelser eller uheld ved drift af husdyrbruget – der samtidig vil forårsage væsentlig gene – er lav. Der omtales primært risici i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, handelsgødning, sprøjtemidler, brændsels- og dieselolie, veterinære hjælpemidler samt døde dyr.

For at minimere risikoen for uheld samt eventuelle gener og forurening ved uheld oplyser ansøger, at der i forbindelse med ændringen af produktionen vil blive udarbejdet en beredskabsplan. Samtidig vil der udføres generel omhyggelighed med driften og god information af medarbejdere.

Svendborg Kommune er enig i ansøgers vurdering af mulige uheld, der kan medføre gene og forurening.

For at forebygge og minimere risikoen for gener og forurening ved uheld stilles der vilkår om, *at der skal udarbejdes en beredskabsplan. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:*

- *procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheldet og begrænse udbredelsen.*
- *oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.*
- *Kortbilag over driften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.*
- *En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.*

Beredskabsplanen skal sendes til Svendborg Kommunes accept senest 1 måned efter meddelelsen af denne godkendelse.

Desuden stilles vilkår om, at beredskabsplanen og dennes placering skal være kendt af husdyrbrugets ansatte. Placeringen af beredskabsplanen skal være let tilgængelig.

Beredskabsplanen skal revideres én gang årligt og skal på Svendborg Kommunes forlangende kunne fremvises med angivelse af seneste tidspunkt for revision.

Det anbefales, at nærvæd-uheld noteres, og at der udarbejdes procedurer, som evt. tilføjes beredskabsplanen, med henblik på at forebygge en lignende situation. Driftspersonalet bør altid orienteres om nærvæd-uheld og de eventuelle forebyggende procedurer.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Ammoniak

Med den angivne staldtype, dyretype og anvendelse af optimeret foder udledes der ifølge beregninger i det elektroniske ansøgningssystem samlet ca. 6720 kg N/år fra stald og lager (baseret på 2005/2006 normtal, og en produktion på 408 DE). Beregningerne viser, at der sker en reduktion i emissionen på ca. 1210 kg N/år i forhold til nudrift.

Reduktionskrav

Da ansøgningen er indgået til kommunen i 2007 er ammoniakreduktionskravet 15 %.

Ifølge beregninger i ansøgningssystemet er ammoniakreduktionskravet opfyldt. Svendborg Kommune vurderer, at reduktionskravet for den ansøgte produktion opfyldes som følge af de anvendte fodringstiltag.

Der er stillet vilkår om, at hvis ansøger ændrer i valg af metode til at opfylde ammoniakreduktionskravet, skal Svendborg Kommune oplyses om dette. Der skal medfølge dokumentation for, at den godkendte ammoniakemission kan overholdes f.eks. i form af beregninger i Miljøstyrelsens ansøgningssystem.

Det er dog Svendborg Kommunes vurdering, at såfremt staldsystemet ændres er der tale om en godkendelsespligtig situation, og ammoniakemissionskravet vil da blive vurderet i forbindelse med en ny godkendelse.

Påvirkning af § 7-naturområde, internationale naturbeskyttelsesområder og øvrige naturområder

Baggrundsbelastningen for hele området er beregnet som et gennemsnit af data fra Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) fra en treårig periode (2005-2007). Baggrundsbelastningen er ca. 14 kg N/ha/år for alle nedenfor omtalte naturområder.

§ 7-naturområder

Husdyrloven fastsætter rammer for belastningen med ammoniak af særlige naturområder jf. lovens § 7.

"Naturområde 1 – SV Galgehøj"

Det nærmeste § 7-område "SV Galgehøj" ligger ca. 330 m sydøst for ejendommen (naturområde 1, bilag 3). Området er et gammelt ugødsket/gødsket overdrev med bestande af plantearterne Stor Knopurt, Skarntyde, Knold-Ranunkel, Mark-Krageklo m.m., der er typiske for ugødskede/gødskede overdrev. Overdrevet er målsat som af regional eller lokal betydning (C og D-målsat) i Regionplan 2005-. Tålegrænsen vurderes til at være ca. 20-25 kg N/ha/år.

Ansøger har foretaget beregninger i Miljøstyrelsens ansøgningssystem, som viser, at den samlede ammoniakafsætning til området er 0,9 kg N/ha/år. Med baggrund i, at denne belastning er lille i forhold til den samlede baggrundsbelastning, at tålegrænsen ikke er

overskredet og, at der sker en reduktion i ammoniakemissionen, vurderer Svendborg kommune, at der ikke er grundlag for at stille vilkår til begrænsning af ammoniakafsætningen til området.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Ifølge Husdyrgodkendelseslovens § 23 skal kommunen ved vurderingen af ansøgninger om godkendelse af husdyrbrug bla. varetage beskyttelsen af natur herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredede, udpeget som internationale beskyttelsesområder (NATURA 2000 – områder) eller udpeget som særligt sårbare overfor næringsstofpåvirkning.

"Naturområde 17 og 18- Det Sydfynske Øhav"

Afstanden fra anlægget på Borgnæs Møllevej 5 til det nærmeste Ef-habitatområde "Det Sydfynske Øhav" (naturområde 17 og 18, bilag 4) er henholdsvis ca. 700 m og 1 km. "Det Sydfynske Øhav" er et i nationalt og internationalt perspektiv enestående område med meget store naturværdier takket være det unikke samspil mellem store lavvandede områder og ubeboede øer og holme. Området afgrænses af de tre store øer; Ærø, Langeland og Tåsinge og er et lavvandet brakvandsområde med mange småøer, holme, rev og banker. Både Klokkefrøen og Stor vandsalamander, som findes på EF-habitatdirektivets bilag IV over truede arter, indgår i udpegningsgrundlaget for "Det Sydfynske Øhav".

Svendborg Kommune vurderer, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en øget kvælstofbelastning af naturområdet, da der i forhold til den eksisterende produktion sker en reduktion i ammoniakemissionen ved etablering af den ansøgte produktion.

Svendborg Kommune vurderer i forhold til habitatdirektivforpligtelserne, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke habitatområdet væsentligt, da der er forholdsvis stor afstand fra ejendommen til habitatområdet.

Øvrige naturområder indenfor 1000 m fra Bornæs Møllevej 5

"Naturområde 2 - Grønnemose Høj" (493M0021.01M)

Ca. 210 m sydvest for ejendommen ligger mosen "Grønnemose Høj" (naturområde 2, bilag 4), Området er af typen overgangsrigkær med partier af rør- og pilesump. Der er registreret forekomst af den relativ sjældne art Billebo-Klaseskærm. Mosen er målsat som af national eller regional betydning (B-målsat) i Regionplan 2005-. Områdets tålegrænse er 20-25 kg N/ha/år. Dvs. tålegrænsen er ikke overskredet som følge baggrundsbelastningen.

"Naturområde 3 - Ornesbæk v. Borgnæs" (493M0020.01M)

Ca. 270 m nordvest for ejendommen ligger mosen "Ornesbæk v. Borgnæs" (naturområde 3, bilag 4), Området er af typen overgangsrigkær med partier af rør-, elle-, pile- og askesump. På området er der fundet den fredede orkidé, Maj-Gøgeurt. Der er registreret forekomst af den sjældne art Håret Viol og den relativ sjældne art Vand-Brunrod. Mosen er målsat som af national eller regional betydning (B-målsat) i Regionplan 2005-. Områdets tålegrænse er 15-20 kg N/ha/år. Dvs. tålegrænsen er ikke overskredet som følge baggrundsbelastningen

Lavere målsatte områder

Der ligger tretten lavere målsatte naturområder (C- eller D-målsatte) indenfor en afstand af 1000 m fra ejendommen (naturområde 4-16 på bilag 4).

Vurdering

Af beregningerne i Miljøstyrelsens ansøgningssystem fremgår det, at den samlede ammoniakafsætning fra staldanlægget til §7 naturområdet *SV Galgehøj* er 0,9 kg N/ha/år i afstanden ca. 330 m. Afsætningen for de lavere målsatte naturområder vurderes, derfor at ligge i samme størrelsesorden. Det vurderes, at tålegrænsen for naturområderne, som ligger indenfor 1000 m fra husdyrbruget ikke er overskredet. Da ammoniakemissionen samtidig reduceres ved ændringen er det Svendborg Kommunes vurdering derfor, at der ikke er grundlag for at stille vilkår til begrænsning af ammoniakafsætningen til øvrige naturområder indenfor 1000 m fra ejendommen Borgnæs Møllevej 5

Bilag 3 og 4 angiver henholdsvis bufferzoner om udpegede §7-naturområder og naturområder indenfor 1000 m fra husdyrbruget.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

Bilag IV-arterne Springfrø og Stor Vandsalamander yngler i hele området, mens Klokkefrø og Markfirben yngler i den sydlige og nordvestlige del af projektområdet. Markfirben er især knyttet til sandede soleksponerede markkanter og sten- og jorddiger. Områdets vandhuller kan fungere som ynglesteder for de tre paddearter, der udenfor yngletiden opholder sig på fugtige steder i skove og beplantninger, eksempelvis levende hegn.

Klokkefrø og Stor Vandsalamander er desuden medtaget på EU-habitatdirektivets Bilag II. Dette indebærer at landene skal udpege områder til at sikre arternes beskyttelse, de såkaldte Natura 2000-områder. Begge paddearter er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 111 Sydfynske Øhav.

Levestederne for bilag-4-arter må ikke beskadiges eller ødelægges, hverken indenfor eller udenfor Natura 2000-områder.

Ifølge forslag til ændring af lov om naturbeskyttelse er det nævnt, at der skal kunne fastlægges en klar årsagssammenhæng mellem påvirkningen af yngle- og rasteområder og en menneskeskabt aktivitet, for at kunne forbyde beskadigelse eller ødelæggelse af raste- og yngleområder for bilag-4-arter. Diffuse påvirkninger fra mange kilder er ikke omfattet af forbuddet, idet der ikke kan fastlægges en klar årsagssammenhæng.

Der findes flere vandhuller og diger indenfor 1000 m fra ejendommen. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at det med baggrund i ovenstående ikke er muligt at påvise en direkte sammenhæng mellem den faktiske ammoniakemission fra staldanlægget, og en eventuel beskadigelse af levestederne for de nævnte bilag 4-arter. Da ammoniakemissionen fra staldanlægget desuden reduceres, vurderes det, at der ikke vil være en påvirkning af væsentlig betydning for bilag-4-arternes levesteder.

Der findes flere vandhuller ved eller på udbringningsarealerne. Kun areal nr. 18 har en hældning på mere end 12 grader ned mod et beskyttet §3-vandløb. Under afsnittet påvirkning af søer og vandløb behandles dette punkt. Da ingen øvrige vandhuller ligger på eller ved udspretningsarealer med en hældning på mere end 6 grader, og disse vandhuller oftest skal være omgivet af lovpligtige bræmmer vurderer Svendborg Kommune, at der ikke er risiko for, at vandhullernes tilstand påvirkes væsentligt af overfladisk afstrømning.

Bilag IV-pattedyr, der forekommer i området (Dværgflagermus, Sydflagermus og Marsvin) bliver ikke påvirket direkte af projektet, men snarere af landbrugets arealanvendelse generelt. Udvaskningen af næringssalte, herunder bidraget fra landbruget, er med til at forringe havmiljøets tilstand og derved påvirke marsvinet. I denne sammenhæng vurderes det, at bidraget fra produktionen ikke i sig selv har en væsentlig betydning for marsvinets bevaringsstatus.

Samlet set vurderer Svendborg kommune, at ammoniakemissionen fra husdyrproduktionen ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for områdets bilag IV- eller bilag II-arter.

Lugt

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er lugtemission fra stalde. Der vil også kunne forekomme lugt fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning. Der foreligger dog kun data og modeller, der kan beregne lugtbelastningen fra stalde til omgivelserne. Det betyder, at lugtgener fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning primært reguleres ved generelle regler om bla. flydelag/overdækning af gyllebeholder, samt tidspunkter for, hvornår husdyrgødning må udbringes jf. bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold over 3 DE, husdyrgødning, ensilage mv. (Bek. nr. 1695 af 19. december 2006).

Lugtbelastningen fra stalde angives ved en række beregnede geneafstande og tilhørende genekriterier. Afstanden til naboer skal være længere end de beregnede geneafstande for at lovens genekriterier kan overholdes.

Beregningen af geneafstandene foretages både med NY model (tager udgangspunkt i ny lugtvejledning og OML- Operationelle Multi Luftforureningsmodel) og FMK-modellen (Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK 2. udgave maj 2002). Den model, der beregner den længste afstand anvendes til vurdering af om husdyrgodkendelses-lovens genekriterier er overholdt. I denne sag er beregningerne foretaget med NY model.

Ifølge Husdyrgodkendelsesloven reduceres de NY model-beregneede geneafstande, hvis husdyrbruget er placeret nord for de omkringboende. Omvendt forøges geneafstanden, hvis der er andre husdyrbrug over 75 DE, indenfor 300 m fra byzone og lign. eller samlet bebyggelse eller 100 m fra enkeltliggende boliger. Desuden bortscreenes de staldafsnit, som ligger længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

De nærmeste boliger ligger vest for driftsbygningerne, og der er dermed ikke foretaget korrektion af geneafstanden i forhold til placering af husdyrbruget. Beregningerne er heller ikke korrigeret for, at der ligger andre husdyrbrug over 75 DE indenfor henholdsvis 300m og 100 m. Alle staldafsnit indgår desuden i beregningerne.

Der er i forbindelse med den offentlige høring af ansøgningsmaterialet indkommet bemærkninger om lugtgener fra produktionen på Borgnæs Møllevej 5 ved en af de nærmeste naboer mod vest.

Den efterfølgende tabel viser afstanden fra lugtcentrum/vægtet gennemsnitsafstand til de nærmeste naboer, de beregnede geneafstande, og genekriterierne.

Afstande, beregnede geneafstande efter NY model, genekriterier

Områdetype	Afstand fra lugt-centrum (m)	Vægtet gennemsnitsafstand	Beregnet geneafstand (m)	Geneafstand Nudrift (m)	Genekriterie (OU_E/m^3)
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.	Ca. 1500	-	874	834	5
Samlet bebyggelse i landzone, eller område i landzone, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	Ca. 1000	-	672	637	7
Enkeltbolig	160 m	164	323	294	15

Beregningerne viser, at genekriteriet for byzone og samlet bebyggelse er overholdt, mens genekriteriet for enkeltliggende boliger ikke kan overholdes for de 3 nærmeste boliger mod vest (Grønnemosevej 7, 8 og 9). Nærmeste bolig mod øst ejes af ansøger selv, og denne bolig indgår derfor ikke i vurderingen af om genekriterierne kan overholdes eller ej.

Ifølge gældende bekendtgørelse kan der meddeles godkendelse, selvom genekriteriet ikke kan overholdes, dog under forudsætning af, at afstanden til enkeltbolig er større end 50 % af den beregnede geneafstand, og at det kan dokumenteres, at den ansøgte produktion medfører uændrede eller færre lugtgener end den eksisterende produktion.

Den vægtede gennemsnitsafstand (164m) for den nærmeste enkeltliggende bolig er større end 50 % af den beregnede geneafstand (162m). Ansøger har derfor efterfølgende udført en supplerende lugtberegning vha. OML-modellen med henblik på at dokumentere, at ændringen af produktionen medfører uændrede eller færre lugtgener.

For at reducere lugtbelastningen ved de nærmeste naboer mod vest, har ansøger valgt, at foretage beregninger, hvor 23 ud af de i alt 31 eksisterende afkast forhøjes. Afkastene på bygning 2,3,7,8,10 og 13 forhøjes med 1 m, mens afkastene på staldbygningerne nr. 5, 11A og B fastholder de eksisterende afksthøjder.

Stald 5 ligger nærmest naboerne mod vest, og for at reducere generne herfra, er antallet af stipladser reduceret fra 810 (nudrift) til 269 (ansøgt produktion).

Beregningerne har desuden taget udgangspunkt i et ventilationsbehov og lugtemission svarende til sommerperioden.

Resultatet af beregningerne er vist i den efterfølgende tabel. Lugtbelastningen er angivet for de 3 nærmeste boliger mod vest, der er placeret henholdsvis 164m (- vægtet gennemsnitsafstand) samt 195m og 285 m fra lugtcentrum

Situation	Afstand 164 m OU/m^3	Afstand 195 m OU/m^3	Afstand 285m OU/m^3
Nudrift	23	19	13
Ansøgt	24	20	15
Ansøgt + forhøjet afkast	22	18	13

Af beregningerne fremgår det, at såfremt de udvalgte afkast forhøjes med 1 m bringes lugtbelastningen fra den ansøgte produktion på niveau med lugtbelastningen ved nudrift, og der er således tale om uændrede lugtgener. Derfor kan der meddeles godkendelse til den ansøgte produktion også selvom Husdyrgodkendelseslovens genekriterie ikke kan overholdes i forhold til de 2 nærmeste boliger mod vest.

Derudover stilles der vilkår om, at *genekriterierne skal overholdes, dog må lugtbelastningen ved Grønnemosevej 9 være op til 22 OU/m³ og på Grønnemosevej 7 op til 18 OU/m³.*

Der stilles vilkår om, at *der skal etableres lugtreducerende foranstaltninger, hvis Svendborg Kommune vurderer, at produktionen giver anledning til væsentlige lugtgener for de omkringboende.*

Der stilles vilkår om, at der med henblik på vurderingen af lugtbelastningen kan stilles krav om lugtmåling el. lign., dog maksimalt 1 gang pr. år. Inden måling og beregning foretages, skal undersøgelses-programmet godkendes af kommunen.

Støj

Støj fra husdyrbrug forekommer dels fra selve driften og dels fra transport til og fra ejendommen. Driftsstøjen inkluderer støj fra stationære støjklilder og fra den interne transport på ejendommen. I dette afsnit vurderes udelukkende driftsstøjen.

De primære støjklilder og driftsperioder er angivet i nedenstående tabel. Placeringen af de primære støjklilder fremgår af bilag 2.

Støjkilde	Driftsperiode			
	Nudrift		Ansøgt	
	Driftstid/døgn (t)	Periode på år	Driftstid/døgn (t)	Periode på år
Ventilation	24	12 mdr. (dagligt)	24	12 mdr. (dagligt)
Foderanlæg (Mølle)	5 (07.00-18.00)	12 mdr. (dagligt)	5 (07.00-18.00)	12 mdr. (dagligt)
Kornblæser	24	August-september (dagligt)	24	August-september (dagligt)
Kompressor Stationær	1	Varierer	1	Varierer

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, bør støj fra landbrugsdrift ikke være større ved de omkringliggende boliger end de grænseværdier, der er vist i den efterfølgende tabel.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

Svendborg Kommune vurderer, at *der skal sættes vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser som vist i ovenstående tabel skal overholdes.*

Svendborg Kommune har udført en overslagsberegning af støjbelastningen ved den nærmeste nabo, når kun ventilationsanlægget og kornblæseren er i drift. Der er for ventilationsanlægget regnet med en kildestyrke på 90 dB(A) (- antaget maks. belastning) og for kornblæseren en kildestyrke på 110 dB(A) – baseret på oplysninger fra rådgivende støjfirma Grontmij – Carl Bro. Resultatet af beregningen + en skønnet ubestemthed på ca. 5 dB(A) viste, at ved den nærmeste nabo ligger støjbelastningen i størrelsesordenen ca. 58-61 dB(A) afhængig af om der regnes med bygningsrefleksion. Beregningerne er foretaget med udgangspunkt i, at der ikke er en væsentlig afskærmning af kilderne.

Såfremt det kun er ventilationssystemet, der er i drift, viser overslagsberegningen + en skønnet ubestemthed, at belastningen ved den nærmeste nabo er ca. 40 dB(A).

Ansøger har efterfølgende oplyst, at der ikke køres med maks. belastning af ventilationssystemet i nattimerne. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at en korrektion af støjemissionen fra ventilationssystemet, ikke vil have nogen betydning, når

kornblæseren er i drift samtidig, da kornblæseren er den dominerende støjkilde. Når det kun er ventilationsanlægget der er i drift, vil en korrektion af belastningen sandsynligvis påvirke resultatet af støjbelastningen ved naboerne.

Resultaterne er samlet i nedenstående tabel.

Støjkilde	Støjbelastning (dag, aften, nat) Grønnemosevej 9
Max. ventilation	35 +/- 5 dB(A)
Kornblæser m. refleksion fra bygning	56 +/- 5 dB(A)
Kornblæser u. refleksion fra bygning	53 +/- 5 dB(A)
Max ventilation og kornblæser m. refleksion	56 +/- 5 dB(A)
Max ventilation og kornblæser u. refleksion	53 +/- dB(A)

Svendborg Kommune kan konstatere, at overslagsberegningen viser, at de fastsatte støjgrænser med stor sandsynlighed ikke kan overholdes, hverken i dag, aften eller nattimerne, når kornblæseren og ventilationsanlægget er i drift samtidig. Når kun ventilationsanlægget er i drift er det sandsynligt, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Ansøger har oplyst, at kornblæseren er afskærmet med halmballer i 2 meters højde for at begrænse støjgenerne, men der er ikke foretaget en egentlig dokumentation af betydningen af kildens belastning og afskærmningen.

Nærmeste nabo har i den 6 ugers høringsperiode af godkendelsesudkastet redegjort for, at støjen fra kornblæseren er generende, og at en støjskærm ønskes sat op.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at det er sandsynligt, at belastningen ved nærmeste nabo kan reduceres, såfremt kornblæseren afskærmes. Det er dog ikke på det foreliggende grundlag muligt at foretage en vurdering af, om halmballerne er tilstrækkelig afskærmning.

Med udgangspunkt i ovenstående, er det Svendborg Kommunes vurdering, at der er behov for en dokumentation af om de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Ansøger kan dog inden en egentlig dokumentation udføres vælge at etablere støjdæmpende foranstaltninger efterfulgt af en orienterende måling/beregning. Hvis målingen/beregningen + ubestemtheden ligger over de fastsatte støjgrænser, skal der udarbejdes en egentlig støjdokumentation jf. nedenfor. En orienterende støjmåling/beregning skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Der stilles vilkår om, at det skal dokumenteres, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Dokumentationen skal udføres senest 6 mdr. efter meddelelsen af denne godkendelse, og dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier. Inden en egentlig dokumentation udarbejdes kan ansøger vælge at lade udføre en orienterende støjmåling/beregning. Såfremt en orienterende måling/beregning + ubestemtheden ligger under de fastsatte støjgrænser, kan en egentlig støjdokumentation udelades.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v. Bekg. nr. 1353 af 11. december 2006.

Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der redegøres for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

Der stilles desuden et generelt vilkår om, at hvis Svendborg Kommune finder det påkrævet, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt. Dokumentation skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier, og i overensstemmelse med anvisningerne ovenfor, dog skal der – såfremt støjgrænserne ikke kan overholdes – senest 2 mdr. efter resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres mv.

Transport

Transporter opdeles i det efterfølgende i ekstern og intern transport:

Ekstern transport.

De miljømæssige gener forbundet med transport vil primært være støj, lugt, støv og trafiksikkerhed. Lugtgener vil primært være et problem ved gyllekørsel. Derudover kan der opstå gener som følge af spild af gylle på veje, langsomtkørende trafik, tung trafik i landsbyer og lign. – faktorer som kan påvirke bla. trafiksikkerheden for borgerne i området. Støvgener vil oftest kun være et problem ved kørsel på grus- og markveje, og støjgener vil sandsynligvis opleves som værende mest generende i aften- og de tidlige morgentimer.

Ansøger har oplyst at der i forbindelse med husdyrproduktionen vil være følgende typer af transport jf. den efterfølgende tabel:

Transporttype	Nudrift		Ansøgt		
	Antal transporter pr. år	Tidspunkt på døgn	Antal transporter pr. år	Tidspunkt pr. døgn	Periode på år
Lastbil					
- Foder	38	14.00-17.00	40	14.00-17.00	1 gang pr. uge
- smågrise	0	7.00-16.00	26	7.00-16.00	Hver anden uge
- slagtesvin	52	7.00-10.00	52	7.00-10.00	1 gang pr. uge
- døde dyr	104	8.00-16.00	104	8.00-16.00	1-2 gange pr. uge
Olie/brændstof handelsgødning	20	8.00-17.00	20	8.00-17.00	1-2 gange pr. mdr.
Traktor					
- kunstgødning	10	8.00-17.00	10	8.00-17.00	Marts-april
- gylle	300	8.00-17.00	350	8.00-17.00	3 uger i april/maj og 1-2 uger i efterår
- halm	10	8.00-17.00	10	8.00-17.00	August
- korn	165	8.00-17.00	165	8.00-17.00	August
Total	699		777		

Ændringen af produktionen medfører, at antallet af transporter forøges med ca. 11 %. Stigningen skyldes primært en øget transport med dyr og gylle. Ansøger har skønnet, at der ca. vil være 5 lastbilstransporter til og fra ejendommen pr. uge.

Svendborg Kommune er enig i, at der ca. vil være 5 lastbilstransporter pr. uge. I de perioder, hvor der køres gylle, halm og korn vil antallet af transporter til og fra ejendommen være væsentligt større. Gylle køres primært ud i foråret og oftest i en periode på ca. 3 uger. Det vil betyde, at der i denne periode oven i de 5 faste ugentlige transporter, skal lægges ca. 100 ekstra transporter om ugen. Det er skønnet, at de resterende ca. 50 gylletransporter køres ud i 1-2 uger i efteråret. I høstperioden, som skønnes at vare ca. 2-3 uger, vil der være ca. 60 ekstra transporter om ugen.

Ansøger oplyser, at dyr til og fra ejendommen (- indlevering af smågrise og udlevering af slagtesvin) primært foregår ad landevejen. Transporter gennem bymæssig bebyggelse undgås i det omfang, det er muligt. Endelig oplyses det, at transporter af husdyrgødning i udstrakt grad vil foregå på mindre markveje og landeveje udenfor bymæssig bebyggelse.

Størstedelen af udspretningsarealerne ligger øst og sydøst for Borgnæs Møllevej 5, og indenfor en afstand af ca. 2 km. Svendborg kommune skønner, at de primære transportveje i forhold til disse arealer vil være ad Borgnæs Møllevej og Borgnæsvej. De resterende udspretningsarealer ligger vest og nordvest for Borgnæs Møllevej 5 indenfor en afstand af ca. 4 km. Det skønnes, at de primære transportveje til disse arealer er ad Borgnæs Møllevej, Vesterløkke, gennem Øster og Vester Bregninge samt Tværby, Bregninge og Leby Landevej. Transportveje er vist på bilag 5.

Svendborg Kommune vurderer, at der ligger meget få boliger ud til de transportveje, som benyttes, når der skal køres husdyrgødning ud på de arealer, der ligger øst og sydøst for Borgnæs Møllevej. Omkring de fleste af disse arealer er der også kun ganske få boliger. Med baggrund i dette vurderes det, at der ikke er behov for at fastsætte særlige vilkår for denne type transporter. Udspretning af husdyrgødning på arealerne der ligger vest og nordvest for Borgnæs Møllevej, transporteres gennem både Øster og Vester Bregninge

samt Tværby. Der ligger mange boliger ud til disse transportveje. For at begrænse generne for borgerne langs disse ruter stilles der vilkår om, *at gyllekørsel til arealer vest og nordvest for Borgnæs Møllevej 5 kun må foregå på hverdage (man-fre).*

For at begrænse risikoen for spild af gylle på offentlige veje stilles der vilkår om, *at ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lign., sådan at spild ikke kan finde sted. Skulle der forekomme spild, skal dette straks opsamles.*

Støvgener på de eksterne transportveje vurderes at være begrænsede, idet størstedelen af transporterne foregår på asfalterede veje.

Svendborg Kommune vurderer dog, *at hvis der skulle opstå gener ved transport til og fra ejendommen på Borgnæs Møllevej 5, som efter Svendborg Kommunes vurdering er væsentlige, skal der foretages foranstaltninger, der begrænser generne. Inden etablering skal foranstaltningerne accepteres af Svendborg Kommune.* Der stilles vilkår herom.

Der er i den 6-ugers høringsperiode indkommet bemærkninger fra nærmeste nabo vedr. brug af dennes private vej. Der opleves gener særligt ved kørsel med store traktorer mv., og vejen ønskes asfalteret for at minimere generne. Ansøger oplyser, at denne vej ikke anvendes, idet vejen er for smal til de maskiner, der anvendes i markdriften mv. Det er Svendborg Kommunes vurdering at spørgsmål vedr. private veje, anvendelse og vedligehold skal rettes til vejmyndigheden, der i dette tilfælde vil være **Ærø Kommune**.

Intern transport.

Til- og frakørsel til ejendommen foregår kun fra Borgnæs Møllevej.

Der ligger ikke boliger – bortset fra ansøgers egen – langs tilkørselsvejen der fører ud til Borgnæs Møllevej. Set i forhold til de nærmeste naboer mod vest, er de interne transportveje stort set afskærmet af bygningerne på ejendommen. Eneste undtagelser er dog transportvejene til og fra primært den største af gyllebeholderne. Ansøger har oplyst, at der ikke er transport på den vestlige side af foderladen, hvor kornblæseren er placeret.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at transport til og fra gyllebeholderen eventuelt kan forårsage lugt- og støvgener for den nærmeste nabo. Der vil dog være tale om begrænsede perioder i både forår og efterår, hvor gyllen køres ud. Med baggrund i dette fastsættes der ikke særlige vilkår i forhold til begrænsning af den interne transport.

Ansøger har oplyst, at der er plantet omkring gyllebeholderen, så udsynet til beholderen på sigt vil begrænses for den nærmeste nabo.

Støv

Ansøger har ikke oplyst nogen væsentlige støvkilder.

Svendborg Kommune vurderer, at der i tørre perioder muligvis kan opstå støvgener for de nærmeste naboer som følge af intern/ekstern transport og evt. håndtering af foder.

For at håndtere eventuelle støvgener vurderer Svendborg Kommune, at der skal stilles vilkår om, *at der udenfor ejendommens areal ikke må være støvgener, der af tilsynsmyndighederne vurderes som væsentlige. Hvis der opstår væsentlige støvgener, skal der foretages støvdæpende foranstaltninger, f.eks. vanding af transportveje. Inden etablering af støvdæpende foranstaltninger skal disse accepteres af Svendborg Kommune.*

Lys

Ansøger har oplyst, at der ikke er udendørs projektører på ejendommen. Over indgangsdørene til staldene er der etableret lysstofrør, der tændes og slukkes manuelt. Alle indendørs lyskilder – undtaget den nuværende farestald – er udstyret med en timer, der er forbundet med foderanlægget. Det betyder, at lyset tændes i forbindelse med fodring. Desuden anvendes der censorer til sluk og tænding af lys. Der er ikke permanent eller dæmpet lys i nogle af staldafsnittene. Ansøger vurderer, at der ikke er lysgener fra ejendommen.

Svendborg Kommune vurderer, at der ikke er væsentlige udendørs lyskilder. De indendørs lyskilder er styret med censorer. Da de nærmeste naboer ligger mod vest, og udsynet til staldene begrænses af foderladen, er det Svendborg Kommunes vurdering, at produktionen ikke giver anledning til væsentlige lysgener.

Der stilles dog vilkår om, at *der udenfor ejendommens areal ikke må være lysgener, der af Svendborg Kommune vurderes som væsentlige. Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages lysdæmpende foranstaltninger. Inden etablering skal disse tiltag accepteres af Svendborg Kommune.*

Skadedyr

Ansøger oplyser, at den generelle bekæmpelse af skadedyr foregår ved, at der løbende renholdes, og at spild opsamles især i forbindelse med fremstilling og oplagring af foder. Desuden oplyses det, at der ikke forventes flueproblemer ved den ansøgte produktion. Ved eventuelle fluegener vil bekæmpelse foregå efter seneste "retningslinier for fluebekæmpelse ..." udarbejdet af Statens Skadedyrlaboratorium.

Svendborg Kommune vurderer, at der skal stilles følgende vilkår for at begrænse eventuelle gener fra skadedyr:

Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr (Skadedyrlaboratoriet).

Foder skal opbevares utilgængeligt for skadedyr (eks. rotter).

Hvor foder opbevares og håndteres skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Spildevand

Nedenstående tabel angiver ansøgers oplysninger om spildevandsmængde (skønnet) fordelt på de forskellige spildevandskilder, samt oplysninger om, hvor spildevandet ledes til.

Spildevand	Ansøgt produktion Skønnet mængde m ³ /år	Opsamling
Vaskevand	400	Gyllebeholder
Sanitært spildevand fra stalde	50	Septiktank
Total	450	

Der er nord for bygning nr. 13 og sydøst for den største af gyllebeholderne indrettet et græsareal, som hidtil har været anvendt til vask af sprøjteudstyr, maskiner mv. jf. bilag 2. Pladsen er ikke indrettet med afløb. Ansøger har yderligere oplyst, at påfyldning og vask af marksprøjte frem over vil foregå i marken.

Vaskepladser, hvor påfyldning af plantebeskyttelsesmidler eller vask af marksprøjter foregår er omfattet af reglerne i bekendtgørelsen om påfyldning og vask mv. af sprøjter.... (Bekg. nr. 268 af 31. marts 2009). I denne bekendtgørelse er der bla. fastsat krav til indretning og placering af vaskepladser. Vaskepladser skal således være befæstet, så der ikke kan ske nedsivning i jorden eller afstrømning til det omgivne område. Vaskevandet skal opsamles i beholder. Endelig er der krav om, at vaskepladser med opsamling til beholder ikke må placeres nærmere end 50 m fra almene vandforsyningsanlæg, vandløb, søer, kystvand og §3-naturbeskyttelsesområder samt 25 m fra ikke-almene vandforsyningsanlæg, drænsystemers rense- og samlebrønde. Det er Svendborg Kommunes vurdering at kravene til indretning af vaskepladsen ikke kan overholdes.

Såfremt ansøger på sigt ønsker at kunne påfylde samt vaske marksprøjte og traktor på ejendommen, skal der indrettes en vaskeplads i overensstemmelse med gældende lovkrav.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at for at beskytte mod forurening af jord, *skal vask af maskiner og redskaber foregå på en plads med et for spildevandet vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og med afledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.*

Ansøger har oplyst, at vask af maskiner og redskaber frem over kan foregå mellem staldbygning 5 og 13. Der er her etableret en støbt plads uden afløb. Ansøger har oplyst, at der vil blive etableret afløb fra pladsen med opsamling i gyllebeholderen. Svendborg Kommune vurderer, at dette vil leve op til ovenstående krav for indretning af vaskepladsen.

Der stilles desuden vilkår om, at vaskepladsen mindst én gang årligt skal kontrolleres for tæthed. Eventuelle utætheder skal straks repareres.

Kontrol og eventuelle reparationer skal føres i journal. Journalen skal som minimum indeholde oplysninger for de seneste 5 år, og skal desuden kunne fremvises ved tilsyn.

Affald

Ansøger har oplyst følgende affaldstyper, mængder, opbevaringssted, samt hvortil affaldet bortskaffes.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie	Maskinhus		Dansk Oliegenbrug, Esbjerg	Ca 400 l	13.02.08	06.01
Olietromler og olietanke	Maskinhus			2 stk	15.01.04	56.20
Olie- og brændstoffiltre	Maskinhus	Ansøger	Kommunale genbrugsstation	12	16.01.07	06.05
Blyakkumulatorer	Maskinhus	Ansøger	Kommunale genbrugsstation	Ca 3 stk	16.06.01	05.99
Rester af bekæmpelsesmidler	Møllevej 1	Ansøger	Kommunale genbrugsstation	10 kg	02.01.05	05.12
Spraydåser	Tromle ved fodersiloer	Ansøger	Kommunale genbrugsstation	80-100 stk	16.05.04	23.00
Medicinrester	I plastcontainer i stalden	Ansøger	Kommunale genbrugsstation	10 pr år	18.02.08	05.13
Kanyler i særlig beholder	I plastcontainer i stalden	Ansøger	Kommunale genbrugsstation	3 pr år	18.02.02	05.13
Tørbatterier – NiCd	Plastcontainer i stald	Ansøger	Kommunale genbrugsstation	2 kg	20.01.33	77.00
Tørbatterier – Kviksølv					20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Ladebygning ved indgang til gårdsplads	Ansøger	Kommunale genbrugsstation	500 kg	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Maskinhus og ladebygning ved gårdsplads	Ansøger	Kommunale genbrugsstation	3-400 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer	Ladebygning ved gårdsplads	Ansøger	Kommunale genbrugsstation	Ca. 50	20.01.21	79.00
Overdækningsplaster og tomme sække af plast					02.01.04	52.00
Jern og metal	På cementeret plads ved stald 11b	Ansøger	Lokal skrothandler (Helge Hansen)	700 kg	02.01.10	56.20
Diverse brændbart inkl. tomme medicinglas					Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Pap					20.01.01	50.00
Papir					20.01.01	50.00
Paller					15.01.03	62.00
Malet og/eller lakeret træ	Lejlighedsvist	Ansøger	Lokal genbrugsstation	Varierende	17.02.01	62.00
Asbestplader					17.06.05	75.00

Svendborg Kommune vurderer, at både ikke farligt og farligt affald skal opbevares sådan, at der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand. Der stilles vilkår herom.

Der stilles desuden vilkår om, at affald skal opbevares og bortskaffes efter Ærø Kommunes affaldsregulativ.

Der gøres opmærksom på, at farligt affald, der indeholder olie skal følge samme vilkår, som for opbevaring og håndtering af olieprodukter. Klinisk risikoaffald (- medicinrester, kanyler mm.) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

Døde dyr

Døde dyr opbevares indtil afhentning sydøst for ejendommen ud til Borgnæs Møllevej jf. bilag 1. Ansøger oplyser, at døde dyr opbevares utilgængeligt for skadedyr og omstrefende dyr vha. kadaverkappe på et areal med fast bund.

Døde dyr afhentes ca. 2 gange pr. uge i tidsrummet fra kl. 8.00 – 16.00.

I forhold til opbevaring og afhentning af døde dyr henvises der til Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender og Bek. nr. 439 af 11. maj 2007 om opbevaring af døde dyr samt den tilhørende vejledning (Vejledning nr. 9824 af 23. august 2007 til bek. om opbevaring af døde dyr).

Udgangspunktet er, at opbevaring og afhentning af døde dyr skal ske på en sådan måde, at en eventuel smitterisiko til dyr og mennesker undgås, at lugtgener mindskes mest muligt, og at placeringen vælges ud fra et æstetisk hensyn, og sådan at der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Placeringen af de døde dyr foregår langt fra naboer og andre dyr. Lugtgener er søgt reduceret ved kadaverkappe. Placeringen ud til Borgnæs Møllevej kan ud fra et æstetisk hensyn måske være problematisk, men da dyrene opbevares på fast bund og med kadaverkappe er der foretaget tiltag, der søger at minimere påvirkningen af omgivelserne. Såfremt der skulle opstå problemer i forhold til æstetikken kan der evt. ud over kadaverkappen foretages en afskærmning af dyrene, alternativt kan der måske vælges en placering, hvor terrænet giver en naturlig afskærmning.

Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer

På baggrund af ansøgningen og en vurdering af nitratklasser, fosforklasser, naturarealer m.v. er der her foretaget en vurdering af, om der er risiko for udvaskning af næringsstoffer fra udbringningsarealerne, der kan påvirke overfladevand og grundvand væsentligt, samt om driften af arealerne kan påvirke beskyttede naturtyper væsentligt.

Drift af husdyrbrugets arealer

Landbrugsjord til rådighed

Udbringningsareal	Ansøgt produktion, ha
Ejet	141
Forpagtet	150,2
Aftale	0
I alt	291,2

Udbringningsarealerne fremgår af bilag 6. Ansøger oplyser, at bruttoareal og udbringningsareal er identisk.

Der stilles vilkår om, at der skal foreligge skriftlig dokumentation i form af forpagtningsaftaler, som viser, at der kan disponeres over de nødvendige udbringningsarealer mindst 1 år frem i tiden. Denne dokumentation skal opbevares i mindst 5 år, og skal kunne fremvises ved tilsyn.

På de ejede og forpagtede arealer udbringes der husdyrgødning fra 408,1 DE svarende til 1,4 DE/ha, hvilket svarer til harmonikravet.

Der stilles vilkår om, at der maksimalt må udbringes husdyrgødning svarende til 1.4 DE/ha per planår (1/8-31/7) og således, at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end i alt 34.950 kg N og 7.660 kg P. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.

Desuden stilles der vilkår om, at der skal foreligge dokumentation for den udbragte mængde husdyrgødning, samt indhold af N og P (f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber/DLBR Plante IT/Næsgaard markprogram)

Sædskifte

På markerne 13+14 og 15+16 er der i ansøgningen anvendt et sædskifte svarende til referencesædskiftet (S4) med et udvaskningsindeks på højst 98. Ansøger har oplyst, at markerne 13+14 og 15+16 er sandjorde (JB 4).

På alle øvrige marker er der anvendt et sædskifte (S2) med et udvaskningsindeks på højst 93. Ansøger har oplyst, at disse marker er lerjorde (JB 5-6).

Svendborg kommunen vurderer, at der ikke skal stilles vilkår til sædskiftet, da der på alle marker er valgt referencesædskifte.

For at overholde krav til begrænsning af kvælstofudvaskning vil ansøger etablere 5,5 %-point efterafgrøder, udover de lovpligtige efterafgrøder (- beregnet af efterafgrødegrundlaget).

Der stilles vilkår om at der på bedriftens udbringningsarealer skal anvendes et sædskifte, der som gennemsnit årligt indeholder mindst 5,5 %-point ekstra efterafgrøde udover de lovpligtige efterafgrøder (beregnet af efterafgrødegrundlaget).

Der stilles desuden vilkår om, at der ved tilsyn skal foreligge dokumentation for antal ha med efterafgrøder på bedriftens arealer. Dokumentationen skal foreligge for de seneste 5 år og skal kunne fremvises ved tilsyn/kontrol.

Påvirkning af naturområder

Samtlige marker, på nær mark 26, ligger indenfor 1000 m fra §7 områder (se bilag 4). Udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græs skal jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen ske ved nedfældning på disse marker.

Mark 26 ligger mere end 300 m fra nærmeste A- og B-målsatte naturområder, og Svendborg Kommune vurderer derfor, at der ikke skal stilles krav om nedfældning af husdyrgødning på dette areal.

Påvirkning af søer og vandløb

Udspreddning af husdyrgødning på skrånende arealer udgør en risiko for overfladisk afstrømning. Tilførsel af letomsætteligt organisk materiale til vandløb nedsætter mængden af ilt i vandet, hvilket har negative konsekvenser for størstedelen af vandløbsfaunaen. Forringes iltforholdene er der risiko for, at vandløbene ikke kan leve op til deres recipientkvalitetsmålsætning

Mark 18-0 har en hældning (>12 grader) mod et § 3 vandløb "Ornesbæk". Der er ca. 30 m fra marken ned til vandløbet.

Der er lovmæssigt fastsat krav om, at flydende husdyrgødning ikke må udbringes på stejle skråninger med en hældning på mere end 6 grader ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbs, søens eller fjordens øverste kant (jf. §26 stk. 3 i Bekg. Nr. 717 af 9. Juli 2009, Bekg. Om ændring af bekg. Om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder ...mv.).

Svendborg Kommune vurderer, at der med den nyeste lovgivning er fastsat tilstrækkelige krav til, at det omtalte §3-beskyttede vandløb beskyttes mod overfladisk afstrømning. Ingen andre arealer er meget skrånende (mere end 6 grader) ned mod vandløb og søer, og der stilles derfor ingen vilkår hertil.

Kvælstof og fosfor til fjord og hav

Der er i de følgende redegjort for belastningen med fosfor og kvælstof til fjorde og havområder.

Størstedelen (85 %) af udbringningsarealerne ligger i oplandet til Revkrog/Det Sydfynske Øhav. En lille del af udbringningsarealerne (4 %) ligger i oplandet til Vitsø Nor og 11 % af udbringningsarealerne afvander direkte til Farvandet sydvest for Ærø.

Bilag 7 viser fordelingen af udspreddningsarealerne på oplandsniveau.

Revkrog og Det Sydfynske Øhav

Revkrog er en del af Det Sydfynske Øhav.

Kystvandene omfatter farvandet mellem Fyn, Ærø og Langeland, herunder Langelandssund og Marstal Bugt, og består af mange store lavvandede og 2 dybe bassiner, Ringsgårdsbassinet og Ærøbassinet, der indbyrdes er forbundne. Hertil kommer en række fjorde, bugte og nor, hvor de største er Lunkebugten ved Tåsinge, Fåborg Fjord, Kløven ved Ærø og Lindelse Nor ved Langeland. De åbne kystvande omkring Fyn ligger centralt i overgangen mellem det salte Skagerrak og den ferske Østersø. I de ca. 40 m dybe bassiner er vandmasserne derfor lagdelte med et relativt ferskt overfladelag og et salt bundlag. Denne lagdeling øger risikoen for iltsvind.

Miljøministeriets risikoanalyse har vist, at alle kystområderne er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Årsagen hertil er en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra land, og for den åbne del af Det Sydfynske Øhav, tillige fra atmosfæren.

Risikoanalysen viser, at kun med en lavere næringsstofftilførsel, en yderligere reduktion i tilførslen af miljøfarlige stoffer samt eventuelt mindske de fysiske påvirkninger kan miljømålene nås i områdets kystvande. Opgaven med at sikre målopfyldelse er især betinget af supplerende indsats der reducerer tilførslen af næringsstoffer. Det drejer sig både om den vandbårne tilførsel af næringsstoffer og særligt for det åbne Sydfynske Øhavs vedkommende også kvælstofftilførslen fra atmosfæren. Der er især behov for en indsats, der reducerer næringsstofftilførslerne fra landbrugsdriften.

Internationalt Beskyttelsesområde

Den centrale del af Sydfynske Øhav er udpeget, som internationalt beskyttelsesområde (RAMSARområde, EF-habitatområde og EF-fuglebeskyttelsesområde). Områderne er udpeget ud fra naturtyper og arter, som er omfattet af bilag til EU's habitatdirektiv og EF-fuglebeskyttelsesdirektivet. Udpegningen betyder, at Danmark er forpligtet til at sikre og genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for. For Ramsar-området er målsætningen endvidere, at beskyttelsen skal fremmes.

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdet er "stor vandsalamander", "klokkefrø", "sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand" og "mudder- og sandflader blottet ved ebbe", "kystlaguner og strandsøer", "større lavvandede bugter og vige", "rev", "enårig vegetation på stenede strandvolde", "flerårig vegetation på stenede strande", "klinter eller klipper ved kysten", "vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand", "strandenge", "forstrand og begyndende klitdannelser", "hvide klitter og vandremiler", "stabile kystklitter med urteagtig vegetation", "kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger", "næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks", "vandløb med vandplanter", "meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand", "overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund", "bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn", "kalkrige moser og sumpe med hvas avneknippe", "kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand", "rigkær", "bøgeskove på muldbund", "egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund" og "elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld".

Udpegningsgrundlaget for EF-fuglebeskyttelsesområdet og Ramsarområdet er ynglende liste I-arter (rørdrum, rørhøg, havterne, splitterne, dværgterne og klyde) samt store forekomster af trækfuglene knopsvane, sangsvane, knortegås, troldand, bjergand, edderfugl, havlit, fløjlsand, hvinand, toppet skallesluger og blichøne.

Den centrale del af Det sydfynske Øhav er i Fyns Amts recipientkvalitetsplan (Regionplan 2005-) målsat som referenceområde for naturvidenskabelige studier. Langelandssundet er målsat som fiskevand til lyst- og/eller erhvervsfiskeri, samt hvor de naturlige betingelser er til stede, gyde- og/eller opvækstområde for fisk.

Vitsø Nor/Farvandet sydvest for Ærø/Lillebælt

Vitsø Nor er i dag et genetableret vådområde. Arealerne afvander gennem dette vådområde til farvandet sydvest for Ærø, som er en del af Lillebælt. Ifølge Miljøministeriets basisanalyse er der i det sydlige Lillebælt en relativt lille vandudskiftning, der bevirker at bundvandet i de store meget dybe dele, over 30 m, udskiftes sjældent eller meget langsomt. I den sydligste del af vandområdet Lillebælt ligger en del af Det Sydfynske Øhav, Natura 2000-område.

I Fyns Amts recipientkvalitetsplan (Regionplan 2005-) er farvandet sydvest for Ærø målsat som fiskevand til lyst- og/eller erhvervsfiskeri, samt hvor de naturlige betingelser er til stede, gyde- og /eller opvækstområde for fisk. Farvandet er mindre sårbart overfor tilførsel af næringsstoffer, men målsætningen for vandområdet er i dag ikke opfyldt på grund af for store næringsstofftilførsler fra oplandet og fra luften.

Miljøministeriets risikoanalyse for vandområdet viser, at kun med en lavere næringsstofftilførsel, en yderligere reduktion i tilførslen af miljøfarlige stoffer samt eventuelt mindskede fysiske påvirkninger kan miljømålene nås i områdets kystvande. Opgaven med at sikre målopfyldelse er især betinget af supplerende indsats, der reducerer tilførslen af næringsstoffer. Det drejer sig både om den vandbårne tilførsel af næringsstoffer og kvælstofftilførslen fra atmosfæren. Der er især behov for en indsats, der reducerer næringsstofftilførslerne fra landbrugsdriften.

Vurdering af nitrat- og fosforklasser

Ifølge Miljøstyrelsens nitratklassekort fra 13. juli 2009 er alle arealer på nær markerne 37, 38, 38-1, 43, 43-1, 43-2 og 43-3 omfattet af nitratklasse III. De syv marker ligger i oplandet til Vitsø Nor/Farvandet sydvest for Ærø/Lillebælt og er placeret udenfor nitratklasse.

Da arealerne, der afvander til Sydfynske Øhav allerede er omfattet af husdyrgodkendelseslovens mest restriktive krav fastlægges, der ikke skærpede krav til disse arealer i forhold til nitrat- og fosforbelastning.

Ifølge Miljøstyrelsens oplandskort, der relaterer sig til Husdyrgodkendelsesloven karakteriseres den sydvestlige del af Ærø som værende opland til sårbart Natura 2000-område, og området er fastlagt til nitratklasse I. Den nordlige del af Ærø er karakteriseret til at være opland til områder udenfor Natura 2000 områder, og området er ikke omfattet af nitratklasser. Med udgangspunkt i Miljøministeriets risikoanalyse og recipientkvalitetsplanen er det Svendborg Kommunes vurdering, at der allerede med den nuværende næringsstoffbelastning er tale om en væsentlig påvirkning af Lillebælt, og at belastningen skal begrænses mest muligt. Derfor bør hele oplandet, der afvander til Lillebæltområdet, betragtes som værende sårbart for nitrat, og Husdyrgodkendelsens fastsatte krav bør skærpes med udgangspunkt i den fastlagte sårbarhed og reduktionspotentialet for området.

Ifølge Miljøstyrelsens reduktionskort fra 13. juli 2009 ligger N-reduktionspotentialet for arealer i oplandet til Lillebælt i intervallet 0-50 %. Svendborg Kommune fastsætter herudfra et gennemsnitligt reduktionspotentiale på 25 %. Det betyder, at 75 % af den mængde nitrat, der kommer ud af rodzonen ender i vandområdet. Med udgangspunkt i det fastsatte reduktionspotentiale og, at der er tale om et mindre kvælstofsårbart område (- sammenlignet med meget kvælstofsårbare områder) vurderes det, at arealer, der afvander til Lillebælt, skal omfattes af Nitratklasse I.

Samlet set betyder det, at 249 ha er omfattet af Husdyrgodkendelseslovens nitratklasse III og ca. 43 ha er omfattet af nitratklasse I.

Fosforklasser fastlægges ud fra jordbonitet, dræningsforhold og fosfortal. Svendborg Kommune vurderer, at ca. 249 ha af udbringningsarealerne ligger indenfor fosforfølsomt område. Oplandet afvander til Revkrog/Det Sydfynske Øhav. Øvrige arealer ligger udenfor fosforfølsomt område.

Vurdering af betydning af tidligere screeningsafgørelser

Fyns Amt traf 11. december 2006 en afgørelse om udvidelse af husdyrproduktionen på Borgnæs Møllevej 5 fra 394,6 DE til 407,9 DE (- svarende til den nuværende svineproduktion med den daværende dyreenhedsberegning).

Det er i screeningsafgørelsen forudsat, at der anvendes foder med højt fordøjelige fosforkilder og fytase til slagtesvinenes foder således, at der fra husdyrproduktionen maksimalt udskilles i alt 8400 kg P/år.

Ansøger har oplyst, at ansøgningssystemets beregninger viser, at den samlede produktion af P er ca. 8540 kg P/år. Derfor er der i nudrift indregnet, at der anvendes foder med maksimalt 4,35 g P/FE, hvorved der opnås en produktion på i alt 8400 kg P/år. Det vil sige nudriftsniveauet svarer til det niveau, der blev meddelt tilladelse til i screeningsafgørelsen.

Desuden er der fastsat krav om, at der som gennemsnit årligt skal indgå 13,1 ha med efterafgrøder (- eller alternativt 9,4 ha frøgræs). Begge dele mindsker nitratudvaskningen med 330 kg N/år til Det Sydfynske Øhav. I Husdyrgodkendelsesloven tages der ved beregning af nitratudvaskningen til overfladevand udgangspunkt i den samlede produktion. Det vil sige merbelastningen er uden betydning for vurderingen af om Husdyrgodkendelseslovens krav til nitratudvaskning til overfladevand kan overholdes. Derfor er det Svendborg Kommunes vurdering, at screeningsafgørelsens forudsætning om ekstra efterafgrøde kan udelades i forhold til vurderingen af nitratudvaskning til overfladevand.

Fosfor

Jordene i den konkrete sag er dræned lerjorde. Markerne 13+14 og 15+16 er dog dræned sandjorde. Jordbundstypen er af ansøger vurderet til at være JB 5-6, hvor markerne 13+14 og 15+16 er JB 4.

Ansøger har indsendt dokumentation for fosfortal for størstedelen af arealerne. I ansøgningen er arealer, der ikke ligger i fosforfølsomt område placeret i fosforklasse 0, uafhængigt af fosfortallet, og svarende til, at arealerne er omfattet af de generelle harmoniregler. Arealer, der ligger i fosforfølsomt område, og hvor fosfortallet ikke er kendt er placeret i fosforklasse 3, svarende til fosfortal >6. På den måde beregnes det værst tænkelige scenarie for miljøet, idet der jf. husdyrgodkendelsesloven skal være fosforbalance på sådanne arealer. Øvrige arealer er afhængig af fosfortallet placeret i fosforklasse 0 eller 1, svarende til henholdsvis fosfortal mindre end 4 eller fosfortal større end 4 og mindre end 6. Ingen arealer udgøres af lavbundsarealer. Svendborg Kommune er enig i arealernes fastlæggelse i fosforklasserne.

Fakta om fosfortal:

Ved en positiv nettotilførsel af fosfor kan jorden mættes med fosfor og evnen til at binde fosfor falder. Jordens indhold af opløst fosfor – fosfor der reelt er tilgængeligt for planter men også for udvaskning – angives ved det såkaldte fosfortal (Pt). Ved fosfortal under 2 kan der opstå akut fosformangel, eller fosfor kan være begrænsende for udbyttet. Ved fosfortal mellem 3-4 er jordens indhold af opløst fosfor moderat, og er fosfortallet over 4, stiger risikoen for mætning af jorden, og dermed øges sandsynligheden for udvaskning af fosfor.

Nedenstående tabel angiver fordelingen af udbringningsarealerne på de forskellige fosforklasser, og det maksimalt tilladte fosforoverskud med udgangspunkt i udbringning af 1,4 DE/ha.

Fosfor klasse	Beskrivelse	Antal ha i alt
0	Pt<4 eller udrænet eller afvander ikke til fosforfølsomt område	145,8
1	Pt 4-6 og drænet samt afvander til fosforfølsomt område	50,4
2	Lavbundsareal, samt afvander til fosforfølsomt område	0,0
3	Pt>6 og drænet samt afvander til fosforfølsomt område	95,1
Ialt		291,2

Beregninger i ansøgningssystemet viser, at der ikke tilføres mere fosfor med husdyrgødningen end der fraføres med sædskiftet, jf. nedenstående tabel.

	Ansøgt
Tilførsel til udbringningsarealer, kg P/år	7660
Tilførsel til udbringningsarealer, kg P/ha, år	26,3
Fraførsel med sædskifte, kg P/ha, år	26,4
Nettertilførsel, kg P/ha/år	-0,1

Som følge af, at der fraføres mere fosfor med sædskiftet end der tilføres til afgrøderne, vurderer Svendborg Kommune, at Husdyrgodkendelseslovens krav til fosfor er overholdt og, at der ikke er risiko for, at fosfor udvaskes til vandmiljøet.

Nitrat

Med udgangspunkt i ansøgningssystemets beregninger viser nedenstående tabel, hvor meget nitrat, der med den ansøgte produktion, udvaskes til rodzonen og efterfølgende udledes til fjord og hav.

	Ansøgt
Tilførsel til udbringningsarealer, kg N/år	34.950
Udvaskning fra rodzone, kg N/ha/år	34,1
Reduktionspotentiale, %	25
Udledning til vandområde, kg N/ha/år	25,6

I henhold til Husdyrgodkendelseslovens krav til nitratklasse I og III må der kun udbringes hhv. 85% og 50% husdyrgødning i forhold til harmonikravet. På arealerne udenfor nitratklasser kan der udbringes, hvad der svarer til harmonikravet. Udbringningen betragtes for hele bedriften, hvilket betyder, at der for den konkrete sag i gennemsnit på alle arealer må udbringes 55,2 % i forhold til harmonikravet, hvilket svarer til, at der må udbringes 0,77 DE/ha. Udvaskningsberegningen i ansøgningssystemet viser, at den maksimalt tilladte udvaskning af kvælstof er 34,1 kg N/ha.

For at overholde dette krav har ansøger valgt, at øge antallet efterafgrøder med 5,5 % udover de lovpligtige efterafgrøder. Derved kan der udbringes 1,4 DE/ha, da udvaskningen af kvælstof som vist i tabellen er beregnet til 34,1 kg N/ha.

Der er tidligere stillet vilkår til antallet af efterafgrøder under afsnittet om sædskifte.

Beregningerne dokumenterer, at udvidelsen opfylder kravet til den maksimalt tilladte kvælstofudvaskning, og det vurderes derfor, at der ikke er en væsentlig påvirkning af det vandmiljø, hvor husdyrgødningen udvaskes til.

Påvirkning af grundvand

Der er ikke udarbejdet indsatsplaner for grundvand i området, hvor udspretningsarealerne er placeret.

Statens Miljøcenter har lavet en grundvandskortlægning på Ærø og denne grundvandskortlægning har erstattet de områder som Fyns Amt havde udpeget som nitrutfølsomme indvindingsområder. Den nye grundvandskortlægning har i stedet udpeget indsatsområder mht. nitrat.

En del af udbringningsarealerne ligger indenfor et område, der udpeget som indsatsområde mht. nitrat, se kortbilag 7. Indenfor disse arealer, må nitratinholdet i vand fra rodzonen ikke øges, hvis det er højere end 50 mg NO₃-/l. Ansøgningssystemets beregninger viser, at udvaskningen fra disse marker er større end 50 mg NO₃-/l, dog øges udvaskningen ikke i forhold til nudrift jf. nedenstående tabel.

Mark	Nudrift mg NO ₃ -/l	Ansøgt mg NO ₃ -/l
23	78	74
26	78	74
27	78	74
28	78	74
44	78	74
45-0	78	74
46	78	74

Husdyrgodkendelseslovens krav til beskyttelse af grundvand er dermed overholdt, og det er Svendborg Kommunes vurdering, at udbringning af husdyrgødning ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening med nitrat at grundvandsforekomsterne i området.

Bedste tilgængelige teknologi (BAT)

Anvendelse af renere teknologi er et bærende element i husdyrgodkendelsesloven, og den godkendende myndighed skal sikre, at der ved hjælp af bedste tilgængelige teknik er truffet de nødvendige foranstaltninger til at FOREBYGGE og BEGRÆNSE forureningen fra et husdyrbrug. Der foreligger et BREF-dokument for intensiv fjerkræ- og svineproduktion. I forhold til Svendborg Kommunes vurdering af BAT for den ansøgte svineproduktion er der taget udgangspunkt i BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

En redegørelse for BAT skal som minimum indeholde oplysninger om:

- Management
- Foder
- Staldindretning
- Forbrug af vand og energi
- Opbevaring og behandling af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning.

Der er under afsnittet om vand- og energibesparende foranstaltninger samt foder redegjort for BAT i forhold til vand, energi og foder.

Management

Ansøger har i forhold til management redegjort for at godt landmandskab er en vigtig del af BAT, og selvom det er svært at kvantificere miljøfordele med hensyn til emissionsreduktioner eller reduktioner i brugen af energi og vand er det tydeligt, at en ansvarsbevidst driftsledelse kan bidrage til en forbedret miljøpræstation for en bedrift med intensiv svineproduktion.

Det er oplyst, at der på bedriften udføres følgende i forhold til management:

- Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.
- Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan i forbindelse med ibrugtagelse af stalden efter omlægningen, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.
- Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.
- Det sikres løbende gennem efteruddannelse, kurser og træningsprogrammer, at de ansatte har de rette kvalifikationer til at varetage deres arbejde.

Vurdering

I henhold til BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ og svineproduktion er det beskrevet, at følgende punkter er BAT for management:

- Sikre løbende uddannelse af personale gennem kurser og efteruddannelse
- Journalføring af vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder, opstået spild og spredning af handelsgødning og husdyrgødning på markerne
- Etablering af beredskabsplan, der sikre faste procedure til forebyggelse og begrænsning af uheld
- Kontrol- og vedligeholdelsesprogram, der sikrer at bygninger og udstyr kan håndtere den godkendte produktion og at faciliteterne holdes rene
- Optimal planlægning af leverancer til og fra ejendommen
- Planlægning af korrekt gødning af markerne.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at de tiltag ansøger etablerer lever op til ovenstående om BAT og management. Dog vurderes det, at der skal suppleres med vilkår om kontrol og vedligehold af bygningsmæssige indretninger, der skal sikre, at der ikke sker forurening af jord, grundvand eller overfladevand. Samtidig skal der stilles krav om journalføring af vand- og energiforbrug. Disse vilkår er indarbejdet i de afsnit, hvor de respektive emner er behandlet og vurderet.

Foder

Dette punkt er beskrevet under afsnittet om foder.

Forbrug af vand og energi

Dette punkt er beskrevet under afsnittet om vand- og energisparende foranstaltninger.

Staldindretning

Der er tale om, en produktionsændring i de eksisterende bygninger. Der sker således ingen ændringer i staldsystemer.

Størstedelen af staldene er indrettet med fuldspaltegulv. Stald 8 og dele af stald 3 er indrettet med delvist spaltegulv.

Ansøger har vurderet, at der anvendes BAT i forhold til ammoniakreduktion, men ikke i forhold til staldsystemer. Ændringer i staldsystemerne i forhold til gulvtype forventes at ske indenfor ca. 10-15 år, når staldene skal renoveres på grund af nedslidning.

Vurdering

I henhold til EU's BREF-dokument, er følgende staldsystemer til slagtesvin BAT:

- Fuldspaltegulv med vakuumsystem
- Delvist spaltegulv med reducerede gødningskanaler med hældende vægge og et vakuumsystem, eller
- Delvist spaltegulv med centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder.

For smågrise er BAT-staldsystemer ifølge EU's BREFdokument en sti:

- eller et en-etagesbur med fuld- eller delspaltegulv og et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle
- eller et en-etagesbur med fuldspaltegulv med et hældende betongulv nedenunder til adskillelse af fæces og urin.
- med et delvist spaltegulv (to-klimasystem), eller
- med et delvist spaltegulv med metal- eller plasticpalter, og en lavvandet gødningskanal og kanal til fordærvet drikkevand eller
- med delvist spaltegulv med trekantede jernspalter og en gødningkanal med hældende sidevægge.

For svin generelt findes der desuden BAT-byggeblade for:

- Køling af gylle

For slagtesvin yderligere 2 BAT-byggeblade vedr.

- Svovlsyrebehandling af gylle
- Luftvasker med syre, rensning af 60% afgangsluft

De eksisterende staldsystemer vurderes overvejende at leve op til BREF-dokumentets BAT-niveau. Dette er dog ikke tilfældet i forhold til de eksisterende BAT-byggeblade. Ansøger har fravalgt, at anvende de teknikker, hvor der foreligger BAT-blade. Nedenfor redegøres, der kort for de enkelte teknikker og de driftsøkonomiske konsekvenser.

- Gyllekøling kan anvendes i stalde med gyllekanaler og i stalde med mekanisk udmugning. Ansøger oplyser, at såfremt denne teknik skal anvendes, skal gulve og gyllekummer brækkes op i staldene for, at der kan nedlægges køleslanger. Effekten af gyllekøling afhænger af staldtype og køleeffekt, og der kan derfor ikke fastsættes et eksakt tal for reduktion af ammoniakemissionen. Der er ikke i BAT-bladet redegjort for omkostninger pr. kg. N.
- Ved gylleforsuring kan det ifølge BAT-byggebladet forventes, at emissionen af ammoniak fra stalden reduceres med 65-70 %. Teknikken kan i de fleste tilfælde monteres i eksisterende stalde med gyllesystem. Ansøger vurderer, at teknikken ikke egner sig til det konkrete staldanlæg på Borgnæs Møllevej 5,

idet mange og varierende staldsektionsstørrelser vil vanskeliggøre rørføringen af gylleforsuringsanlægget. Der er i BAT-byggebladet ikke foretaget skøn/beregning over de driftsøkonomiske konsekvenser af svovlsyrebehandling af gylle i slagtesvinstalde med fuldspaltegulv. Til sammenligning ligger den samlede meromkostning i slagtesvinestalde med drænet gulv, delvist spaltegulv (25-49% fast gulv i forhold til referencesystemet), samt delvist spalegulv (50-75 % fast gulv sammenlignet med referencesystemet) i størrelsesordenen 10-11 kr. pr. kg. N reduceret for produktioner på 500 DE, og 24-26 kr. pr. kg reduceret N for produktioner på 250 DE.

- Ved luftrensning af ca. 60% af ventilationsluften kan der forventes en ammoniakreduktion på ca. 50 %. Ifølge eksisterende BAT-byggeblad kan luftrensning indpasses i systemet på eksisterende bygninger. Ved et nybyggeri og en produktion på 250 DE skønnes der at være en samlet meromkostning på ca. 41 kr. pr. kg N reduceret.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der samlet set ikke foreligger tilstrækkelige konkrete tal for de driftsøkonomiske konsekvenser ved indførsel af ovenstående teknikker i de eksisterende stalde. Da ansøger samtidig har redegjort for, at staldene forventes renoveret indenfor en periode på 10-15 år, er det Svendborg Kommunes vurdering, at der ikke skal stilles krav om anvendelse af nogle af de omtalte teknikker.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Ansøger har oplyst, at følgende udføres i den daglige drift:

- Der foretages beholderkontrol hvert 10. år
- Der er etableret dobbelte ventiler ved alle ventiludgange på gyllebeholderen
- Omrøring i gyllebeholder foregår kun før udbringning
- Dannelse af naturligt flydelag på gyllebeholdere og føring af logbog over flydelaget.

Vurdering

I henhold til BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er følgende tiltag angivet som BAT i forhold til opbevaring af husdyrgødning:

- Placere gødningsstakke på en fast plads (- beton) med afløb til opsamlingsbeholder.
- Placere gødningsstakke, så de er til mindst gene for omkringboende (- til afstand, vindretning mv.)
- Anvendelse af beholder til lagring af gylle, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger.
- Beholderens vægge og bund er tætte og beskyttede mod tæring
- Regelmæssig tømning af hensyn til eftersyn og vedligehold (- min. hvert år)
- Dobbelte ventiler anvendt til alle ventiludgange fra beholderen.
- Kun omrøring lige inden udbringning.
- Anvendelse af overdækning af gyllebeholderen enten i form af flydelag eller fast låg el. lign.

Ansøger har oplyst, at der ikke etableres markstakke. Øvrige tiltag vurderes at være i overensstemmelse med EU's BREF-dokument og dermed

Udbringning af husdyrgødning

Ansøger oplyser, at der i forhold til udbringning af husdyrgødning gennemføres følgende tiltag:

- Udarbejdelse af mark- og gødningsplan, så mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov
- Gylle køres ud på veletablerede afgrøder, som sikrer hurtigere opptagelse i planterne og mindre fordampning.
- Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.
- Der er etableret lovpligtige 2 m bræmmer
- Gylleudbringning foregår primær på hverdage.

Vurdering

I henhold til BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er følgende tiltag angivet som BAT:

- Ingen tilførsel af husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket,
- Ikke at tilføre husdyrgødning til stejlt hældende marker
- Ikke at tilføre husdyrgødning til marker, der støder op til vandløb
- At sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted.
- At undgå spredning af gødning i weekender og på helligdage
- At udsprede gødning under hensyntagen til vindretning og placering af de omkringboende.
- Nedfældning eller slangeudlægning og indarbejdelse indenfor 4 timer.

Svendborg Kommune har i denne godkendelse sat vilkår om, at udspreddning på arealer, der kræver kørsel gennem tæt bebyggelse (landsby/by), kun må foregå på hverdage. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at ansøgers tiltag, gældende regler på området, samt det fastsatte vilkår sikrer, at BREF-dokumentets BAT-niveau kan overholdes.

Egenkontrol

Ansøger har ikke redegjort for anvendt egenkontrol.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der skal foretages egenkontrol i forhold til:

- Dokumentation for husdyrholdets størrelse.
- Dokumentation for forpagtningsaftaler af mindst 1 års varighed.
- Dokumentation for type-2-korrektionsfaktor
- Dokumentation for det årlige vand- og energiforbrug
- Dokumentation for indhold af N/P i husdyrgødning (gødningsregnskab).
- Dokumentation for sædskifte.
- Dokumentation for ekstra efterafgrøde
- Årlig kontrol af belægninger, hvor olieholdige produkter, kemikalier, rester herfra, samt tom emballage opbevares og håndteres, og der hvor maskiner og redskaber vaskes.
- Årlig revision af beredskabsplan.

Derudover skal der føres journal for

- Hvornår staldafsnit, ventilationssystemer og tilhørende kanaler er rengjort og vedligeholdt
- Hvornår der har været udført service på ventilationssystemet.
- Tidspunkt og aflæsningsværdier for kontrol af el-, vand- og olieforbrug.
- Tidspunkt og afrapportering for kontrol og vedligehold af belægninger, hvor olie mv., og kemikalier opbevares og håndteres.

For ovenstående dokumentation, kontrol og journalføring gælder, at dette skal opbevares i 5 år og skal kunne forevises ved tilsyn. Desuden skal dokumentationen mv. have en sådan form, så det tydeligt viser, at godkendelsens vilkår er overholdt.

0-alternativ

Ansøgers redegørelse for mulige alternativer

Ansøger har redegjort for følgende alternativer til den ansøgte produktion:

- Ophør af produktion
- Uændret produktion (0-alternativ)
- Bygge nyt til de eksisterende bygninger.

Dertil er der redegjort for følgende:

At fortsætte uforandret vil på sigt svare til at ophøre med produktionen, da der pga. Ærøs geografiske udfordringer er problemer med at skaffe og fastholde kvalificeret arbejdskraft til at videreføre et rentabelt sohold. At bygge nyt til omlægningen vil i teorien også føre til ophør, da det vil være økonomisk uforvarligt at rive de eksisterende og ikke afskrevne bygninger ned for at bygge et nyt dyrt anlæg til slagtesvinproduktion. Som det fremgår af ansøgningen er det muligt at omlægge den eksisterende produktion ved udelukkende af ændre på inventaret, hvilket også er den eneste rentable mulighed for at fortsætte med svineproduktion fremover. Når der kun er tale om en omlægning betyder det, at der ikke kommer flere dyreenheder, til at betale for større økonomiske investeringer i forhold til produktionsapparatet.

Svendborg Kommunes vurdering

Såfremt den eksisterende produktion fastholdes, vil der ikke opnås de miljømæssige positive effekter, som følge af Husdyrgodkendelseslovens og Svendborg Kommunes skærpede krav. Eksempelvis opnås der med den ændrede produktion en reduktion i ammoniakemissionen fra staldene, nitratudvaskningen til overfladevand begrænses med krav om ekstra efterafgrøde, nitratudvaskningen inden for indsatsområder for grundvand reduceres, og der etableres tiltag, som skal sikre, at lugtgenerne ved de nærmeste naboer reduceres.

Gennemførslen af ændringen vil dog medføre en mindre stigning i antallet af transporter til og fra ejendommen.

Med baggrund i ovenstående vurderer Svendborg Kommune samlet set, at det miljømæssigt er en fordel at gennemføre den ansøgte omlægning af produktionen.

Ophør af drift

Der stilles vilkår om, at tilsynsmyndigheden straks skal orienteres, hvis driften ophører. Orienteringen skal være skriftlig og skal sendes til Svendborg Kommune før ændringen/ophøret indtræder.

Ved driftens ophør skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og tilhold af skadedyr. Foranstaltningerne skal drøftes med og accepteres af Svendborg Kommune.

Konklusion

Husdyrgodkendelseslovens lugtgenekriterier kan overholdes i forhold til byzone og samlet bebyggelse, men dog ikke i forhold til de 3 nærmeste enkeltboliger. Der meddeles dog godkendelse til den ændrede produktion, idet ansøger har dokumenteret, at ved at forøge højden med 1 m på de fleste afkast, er lugtbelastningen uændret i forhold til belastningen ved den eksisterende produktion.

Husdyrgodkendelseslovens ammoniakreduktionskrav sikres overholdt ved hjælp af fodringstiltag – svarende til reduktion af råprotein i foder til slagtesvin og tilsætning af benzosyre i foder til både smågrise og slagtesvin. Svendborg Kommune har fastlagt et BAT-niveau på 144 g råprotein/FE i foderet til slagtesvin.

Ammoniakemissionen fra stald og lager reduceres ved ændringen af produktionen. Det betyder, at der ikke vil være en merbelastning af de omkringliggende naturområder, og husdyrgodkendelseslovens krav er derfor opfyldt. Det er samtidig vurderet i det omfang, at der kan fastlægges en årssagsammenhæng, at bestandene af vilde dyr og planter herunder bilag-4-arter, ikke påvirkes væsentligt ved omlægningen af produktionen.

Svendborg Kommune har for at begrænse næringsstofudvaskningen til Lillebælt fastsat skærpede krav, der ligger ud over Husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau. Da alle arealer, der ligger i oplandet til det Sydfynske Øhav er omfattet af nitratklasse III, er der ikke fastlagt yderligere restriktioner for tilførslen af husdyrgødning til disse arealer. Ansøger kan udsprede 1,4 DE/ha under forudsætning af, at der etableres 5,5 %- point ekstra efterafgrøde ud over de lovpligtige efterafgrøder.

Husdyrgodkendelseslovens krav til maksimal fosforbelastning af overfladevand er overholdt.

Husdyrgodkendelseslovens krav til belastning af grundvand er overholdt.

Svendborg Kommune har fastlagt et BAT-niveau svarende til EU's BREF-dokument og gældende BAT-byggeblade. I forhold til management, foder, staldindretning, energi- og vandforbrug, opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning er det vurderet, at produktionen lever op til EU's BREF-dokument. Staldindretningen lever dog ikke op til gældende BAT-byggeblade. Ansøger har fravalgt eksisterende teknologier primært fordi ændringen af produktionen foregår i de eksisterende stalde, hvor kun inventaret udskiftes ved omlægningen. Det forventes, at staldene skal renoveres indenfor 10-15 år, og kravene til BAT vil da blive behandlet igen. Svendborg Kommune har accepteret ansøgers fravalg af de teknikker, der er beskrevet i gældende BAT-byggeblade.

Samlet set vurderer Svendborg kommune, at udvidelsen ikke medfører en væsentlig påvirkning af miljøet.

Beskrivelse af eventuelle høringssvar, og vurdering

I forbindelse med sagsbehandlingen har 3 naboer og 9 ejere af forpagtet jord været partshørt i tre uger. Desuden har projektet været forannonceret i Ærø Ugeavis. Der er i partshøringsperioden indkommet bemærkninger fra én nabo. Bemærkningerne vedrører lugtgener fra produktionen på Borgnæs Møllevej 5, samt overskridelser af nitratgrænseværdier i brøndvand.

Punktet vedr. lugtgener er indarbejdet under afsnittet om lugt. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at overskridelser af nitratgrænseværdier i naboens brøndvand ikke er omfattet af Husdyrgodkendelsesloven. Ærø Kommune administrerer lovgivning, der vedrører dette område.

Der har desuden været foretaget offentlig høring i 6 uger af et udkast til miljøgodkendelse. Høringen er sendt til 20 borgere, hvis boliger ligger inden for en radius af ca. 840 m. svarende til konsekvensområdet, og til 5 forpagtere. De øvrige 4 forpagtere, der blev hørt i forbindelse med partshøringsperioden, har alle boliger, der ligger indenfor konsekvensområdet, og orienteres derfor både som nabo og forpagter.

Konsekvensområdet er anvendt som kriterie for udvælgelse af parter på baggrund af udmeldinger fra Miljøklagenævnet.

Der er i høringsperioden indkommet bemærkninger fra én nabo. Bemærkninger vedrører gyllekørsel, forbrug og forurening af grundvand, støj fra korntørningsanlæg, til- og frakørsel/anvendelse af privat vej, samt værdiforringelse af bolig. Bemærkningerne er indarbejdet i den miljøtekniske redegørelse i forhold til de punkter, som er omfattet/reguleret af Husdyrgodkendelsesloven. Svendborg Kommune gør opmærksom på, at forhold vedrørende private brønde og anvendelse/vedligehold af private veje administreres af Ærø Kommune. Endelig er værdiforringelse af boliger nær landbrugsejendomme ikke en parameter, der indgår i Husdyrgodkendelsesloven

BILAG

Bilag 1:	Oversigtskort med placering af anlæg og nærmeste naboer
Bilag 2:	Bygningsmæssig indretning
Bilag 3:	Bufferzoner om udpegede §7-naturområder
Bilag 4:	Naturområder indenfor 1000 m fra Borgnæs Møllevej 5.
Bilag 5:	Anvendte transportruter
Bilag 6:	Udspretningsarealer
Bilag 7:	Fordeling af udspretningsar